

ÉLETTÜNK

XV. évf. 5. szám (15. Jahrg. Nr. 4)

Az európai magyar katolikusok lapja

1983 május

HARANGOZÓ FERENC:

A MÁRIACELLI SÍR

Mindszenty József bíboros még Budapesten az amerikai követségen 1962-ben sajátkezűleg írt végrendeletében a holttestéről így rendelkezett: „Hetven-és-fél évvel a vállamon, a halál és örökkelvalóság küszöbén... lelkemet Isten irgalmába, testemet a honi földnek ajánlom”.

Számkivetésében Bécsben 1973 novemberében a végrendeletét így módosította: „Holttestem egyelőre itt kerüljön a legegyszerűbben pihenőre, lehetőleg magyar papok sírja közelében és a hívek áhított imája közepette. Ha Mária és Szent István országa felett lehull a moszkvai pánszláv hitetlenség csillaga, vigyék testemet az esztergomi bazilikai sírboltba”.

1975 május 5-én, súlyos operációja előestéjén, a bécsi Irgalmasok kórházába hozatta el Vecsey József titkárával a végrendeletet és ahhoz kiegészítésül hozzáfűzte: „Ha számkivetésben halok meg, temessenek el ideiglenesen a máriacelli kegytemplomban”.

Ezt a kérését csak akkor fejezte ki végrendeletileg, amikor Máriacell ezt neki P. Weremund Hochreiter superior által nagylelkűen felajánlotta. Tehát, Mindszenty József nem akart véglegesen idegen földben pihenni, csak addig, míg az újra szabad hazai földben végleg megpihenhet. Így került holtteste 1975 május 15-én a máriacelli kegytemplom Szt. László kápolnájában örök nyugalomra. Ezt a kápolnát Szelepcsényi György esztergomi primás-elődje emelte 1672-ben, a török hódoltság tetőfokán szintén számkivetésben, Szent László tiszteletére és még életében, 1677-ben elkészítette művészeti sírhelyét. —

Mindszenty sírját mi menekült magyarok emeltük száműzött hercegprimásunknak egy évre halála után, 1976-ban. — Temetésekor fejpárnának hazai földet szülőfalujából hoztak ottlő testvérei. A hatalmas zárókő a sírján pedig és az epitáfium, a sírfelirat-tábla, esztergomi vörösmárványból készült.

Mindszenty József hercegprimást Könyig bécsi bíborosérsek, Döpfner müncheni bíboros, László István kismartoni (Eisenstadt) megyéspüspök és Johann Weber gráci püspök temették. — A Vatikán külön nem képviseltette magát.

Magyarországon néma harangok, hallgatásba merevedett emberek fogadták a máriacelli temetést. Utódja az esztergomi érseki széken sem lehetett ott; az esztergomi bazilika harangjai sem kondulhattak meg... A győri szemináriumban három kispap, akik tilalom ellenére titokban hallgatták a rádióközvetítést a temetésről, a szemináriumból eltávolították. Az otthoni és idekinti magyar ifjúság nevében Kodály „Ave Mária”-jával búcsúztatta a Kastl-i magyar gimnázium leánykórusa, amikor az ércokporsó lassan süllyedni kezdett a sír-

ba: „Sancta Maria, mater Dei, ora pro nobis peccatoribus, nunc et in hora mortis nostrae! Amen.” — Hogy sírt akkor ez az „Amen” a gyászsallagos magyar leányok ajkán! A gyászbaborult Haza helyett is...

Bezárult a sír felett a nehéz kőlap... Az egy évre rá emelt Mindszenty-stáció felírata a máriacelli hegyek felől azt üzeni haza és az egész világ felé: „Devictus vincit, mortuus vivit” — „A legyőzött győz — A halott él!” — Hogy mennyire igaz ez a mondás, csak azok tudják igazán, akik sokszor zarándokol-

Mindszenty Alapítvány elnöksége ezért illőnek tartotta megkérni a Szentatyát, gondoljon a sírnál az elnyomott magyar nemzetre is, amelynek a sorsa annyira hasonló a lengyel nemzet sorsához. Az Alapítvány 1982 október 12-i közgyűlésén megíródott a levél, amelynek tartalmát s a reá következő választ közöltük már az „Életünk” márciusi számában.

Azt is közöltük, hogy a Szentatyának ezt a választ a Rendező Bizottság elé terjesztettük úgy Bécsbe Könyig bíboros-érsekhez, mint Grácba Weber megyés-

te el Weber gráci püspök választát: „Az osztrák püspöki konferenciának az a döntése, hogy hely szűke miatt a Szentatyának a kegytemplomban való időzése alatt csak a beteg és mozgásképtelen papok, szerzetesek, és azok gondozó személyzete lehet jelen.”

Ez a válasz nemcsak minket magyarokat, hanem Máriacell is fájdalmasan érintette. P. Weremund megjegyzése az elutasításra ez volt: „Most már csak a Szűzanya és Mindszenty bíboros közbenjárása segíthet”.

*

Áprilisi számunkban ezért nem közlhetünk végleges programot. — Mivel tengerentúlról repülőgépek indultak volna a máriacelli találkozásra, arra kérjük azokat, akik csak a máriacelli találkozás miatt jöttek volna át Európába, hogy gondolják meg útjukat. Tervezzék át a programot, összekötvve a Szentatya bécsi látogatásával és a Mattsee-i Szentkorona Emlékmű avatással.

Kérjük magyar testvéreink megértését és várják meg a június eleji „Életünk”-et, amikor az új helyzetnek megfelelően pontos útbaigazítást tudunk majd adni.

Mivel Mattsee programját a máriacelli zarándoklattól tettük függővé, arra gondoltunk, hogy a Szentkorona-Emlékmű avatását összekötnők a máriacelli szeptember 13-i pápalátogatással. Így Mattsee számára logalkalmasabbnak a hétfői nap, szeptember 12-e látszott. Azért is, mert így vasárnap, szeptember 11-én résztvehetünk volna a nagy bécsi ünnepeken, utána pedig a Salzburg mellett fekvő Mattsee-ban a Szentkorona-Emlékmű avatáson is. Azok a testvéreink pedig, akik Mindszenty sírját mindenképpen meg szeretnék látogatni, eljuthatnak Máriacellbe más időben.

Végül pedig arra kérünk mindenkit, vessünk ki szívünkéből minden keserűséget. A lényeg az, hogy a lengyel pápa meglátogassa Mindszenty sírját, megáldja azt és imádkozik minden magyarért: az otthoniakért és miértünk is.

„... Magyarország városaiban és falvaiban újból folyik a lelkük mélyéből szabadságra törekvő hazafiak nemes vére... Kötelességünk tudatának parancsait követve lehetetlen, hogy ne tiltakozzunk, s el ne ítéljük azokat a szörnyű eseményeket, amelyek nemcsak a katolikus világnak, hanem minden szabad népek lelkében is mélyeszes szomorúságot és méltatlankodást keltettek. Azoknak, akikre e nyomorúságos gaztettek felelőssége hárul, meg kell végre fontolniok, hogy a népek jogos szabadságát vérbefojtani nem lehet... Testvérednek a vére hozzám kiált a földről, — mondotta az Úristen Káinnak. Ezek a szavak ma sem veszítették érvényüket. Tehát a magyar nép vére az Istenhez kiált...”

XII. Pius pápának a világhoz intézett szövegéből a magyar forradalom leverése másnapján.

JOSEPHUS CARDINALIS MINDSZENTY
PRIMAS HUNGARIAE.
MDCCCXCII — MCMLXXV
VIXIT ET VIVAT PANNONIAE SACRAE

*

EZ A MÁRVÁNYKŐ FEDI MOST — MÍG A FELSZABADULT HAZA
FÖLDJÉBE MEGTÉRHET — MINDSZENTY JÓZSEF
MARADÉK PORAIT.

SZÜLETETT CSEHIMINDSZENTEN 1892 MÁRCIUS 29-ÉN;
PAPÁ SZENTELTEK SZOMBATHELYEN 1915-BEN, NÉGY ÉV
MULVA ZALAEGRSZEG PLÉBANOSA, MAJD 25 ÉV MULTÁN VESZPRÉMI
PÜSPÖK; 1945-BEN ESZTERGOMI ÉRSEK, MAGYARORSZÁG
BÍBOROS HERCEGPRIMÁSA.

HELYTÁLLT ISTENÉRT, EGYHÁZÉRT ÉS SZENVEDŐ NÉPEÉRT.
AZ ELNYOMÓ HATALOM KÉTSZER VETETTE FOGSÁGBA;
1949-BEN PEDIG ÉLETFOGYTIGLANI BÖRTÖNRE ÍTELTE.
BILINCSEIT 1956-BAN A FELKELT NÉP VERTE LE.
MIUTÁN A SZOVJET ERŐSZAK LEIGAZTA AZ ORSZÁGOT,
15 ÉVIG AZ AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK BUDAPESTI
KÖVETSEGEN KAPOTT MENEDÉKET.

ENGEDELMESSÉGBŐL VETTE MAGÁRA A SZÁMKIVETÉS NEHÉZ
KERESZTJÉT S AGGASTYÁNKÉNT LETT A VILÁGBAN SZÉTSZÓRT
MAGYARSÁG HŰ PÁSZTORA ÉS IGAZ ATYJA.

MEGHALT BÉCSBEN 1975 MÁJUS 6-ÁN.

Mindszenty máriacelli sírján a zárókő latin felírata: „Mindszenty József bíboros, Magyarország primása. Élt és él a szent Pannoniáért”. — Ez az utóbbi kifejező szép mondás Adalbert Bruckmayr Kremsmünster-i bencés apáttól származik. — A hosszabb magyar szöveg a latin epitáfium fordítása.

nak el a máriacelli magyar sírhoz. Bár-mikor megy oda az ember, a síron mindig égő gyertya, mindig friss virág... De ami még fontosabb: mindig imádkozók, nemcsak magyarok, hanem idegen zarándokok, Európából és a tengerentúrról. A koszorúk nemzetiszínű, vagy fehér selyemszalagjai tele vannak írva otthoni üzenetekkel. Sokan bátran odaírják a helységnevet és a családnévet is. Hazulról kiűzött magyar svábok Stuttgartból, Augsburgból, vagy Sopronból, ha Máriacellbe zarándokolnak, a Mindszenty-sírnál könnyes szemmel eléneklik a magyar Himnuszt. Ez a sír él, ez a sír egyre szélesebb körben hat, a néma halott ma is érthetően beszél.

II. JÁNOS PÁL PÁPA MÁRIACELLI LÁTOGATÁSA

Amikor a múlt évben bizonyossá vált, hogy a Szentatya a szeptemberi bécsi látogatásával kapcsolatban Máriacellbe is elzarándokol, feltámadt mindannyiunkban a vágy, hogy a lengyel pápa látogatná meg a Mindszenty-sírt is. — A

püspökhöz, akihez Máriacell tartozik. Mindkét helyről a válasz sokáig késett. Pár héttel az idei húsvét előtt kaptuk Máriacellből P. Weremund superior értesítését, hogy a mi jelenlétünkkel kapcsolatban a máriacelli Mindszenty-sírnál nehézségek merültek fel. Illetékes magyar helyről az az óvás jött, hogy a mennyiben magyar emigránsok tüntetőleg jelen lennének a sírnál, akkor Magyarországól senkit sem engedhetnek ki az ausztriai ünnepekre.

Erre a válaszuk megint P. Weremund közvetítésével az volt, hogy mi soha sem gondoltunk „tüntető jelenlétre”. Mi csendes jelenlétet kértünk a sírnál és a helyszűke miatt csak a magyarok kisebb képviselőivel. Mi ott imádkozni és magunkba szállni akarunk. — Az az elgondolásunk, hogy a Kastl-i magyar gimnázium leánykara elénekelné, azalatt míg a Pápa a sírnál időzik, Kodály „Ave Mária”-ját, úgy mint azt a temetéskor tette, sem zavarna senkit, ellenkezőleg, csak emelné az áhítatot.

Erre P. Weremund a nagyhéten küld-

PROF. DR. MERLE TAMÁS OP:

A papi celibátus története

A CELIBÁTUS KELETKEZÉSE, KIFEJLŐDÉSE ÉS VÉGLEGESÍTÉSE

Előző cikkünkben már idéztük „A papi szolgálatról és életről” szóló zsinati határozatnak a következő kijelentését: „Nem természetből fakadó követelménye tehát a papi felszenteltségnek” (16). Ez annyit jelent, hogy a celibátus alapja nem egy evangéliumi törvény, mely megkívánna, hogy minden papnak nőtlennel kell lennie, hanem az egyház szokása, jobban mondva szokáson alapuló törvénye. Az első jogi határozatokkal csak a 4. században találkozunk. Keleten az ancyrai (314) és a neocesarái (314) szinódusok azzal fenyegetik a papokat, hogy állásukat elvesztik, ha megnősülnek. Ez két dolgot bizonyít: egyrészt, hogy a celibátus már előtte is szokásban volt, sőt hogy erre vonatkozóan egy bizonyos jogi rendelkezés is fennállt, másrészt, hogy voltak, akik nem tartották meg. Nyugaton az elvirai szinodus (306) megtiltja mindazoknak az egyházi személyeknek, amikor az oltárnál szolgálnak — nevezetesen püspököknek, papoknak, diákonosoknak — hogy feleségükkel együtt éljenek. A niceai zsinaton (325), egyesek a celibátus egyetemes bevezetését követelték a püspökök, papok, diákonosok és szubdiákonosok számára. A zsinati atyák többsége azonban ezt a javaslatot nem fogadta el. Semmi kétség, hogy a legális vagy rituális tisztaság fogalma, mely az Ószövetségben nagy szerepet játszott, hatással volt a celibátust igénylő törekvésekre. Tudjuk, hogy az ószövetségi zsidóknak nagyon szigorú törvényei voltak a rituális tisztaságra vonatkozóan. A hulla vagy a beteg érintése, a nőknél a vérfolyás, a férfiaknál a beteges vagy természetes magömlés, a házastársak nem kapcsolata, a szülés tisztátalanná tette a törvény színe előtt a kérdéses személyeket. Ezért a papok, amikor a templomban szolgáltak, nem élhettek feleségükkel. Nos, az első századok egyháza is megkívánta a nőspapoktól, hogy amikor a templomban szolgálatot végeznek, ne érintkezzenek feleségükkel. Mivel a nyugati egyházban a papok csakhamar naponta miséztek, a házastársuk eleve problematikusává vált. Természetesen nem lehet azt mondani, hogy a rituális tisztaság a celibátus keletkezésének egyedüli forrása volt, azonban kialakulásához kétségtelen hozzájárult. Hatással volt a celibátus kifejlődésére a szerzetesek nőtlensége, ill. tisztasági fogadalma is. Az 5. és 6. században általános szokás volt már, hogy azoktól, akiket pappá szenteltek, megkivánták, hogy nőtlenéget ígéretet tegyenek. Nagy Károly idejében a celibátus a nyugati egyházban már általánosan el volt terjedve, de aztán ismét meglazult a celibátus fegyelme. VII. Gergely a 11. században erélyes kézzel megszilárdította a papi nőtlenéget és ahol szükséges volt, újból bevezette a celibátus fegyelmét. Így megtiltotta azt is, hogy a papok, akik megnősültek, papi tevékenységet fejtsenek ki. Tagadhatatlan az is, hogy a celibátus kialakulásánál az is közbejárt, hogy az egyház nem akarta, hogy a plébániák és püspökségek birtokai a nőspapok családjának kezére jussanak. A családhoz nem kötött papokkal amúgy is könnyebb volt rendelkezni, könnyebben lehetett őket a szükségnek megfelelően elhelyezni, mint a nőspapokat. Végérvényesen a 12. században szilárdult meg a celibátus praxisa, még pedig azáltal, hogy II. Ince törvénybe foglalta, hogy az egyházi rend szentségének felvétele érvényesíti a szentségi házasságkötést, azaz, hogy a felszentelt papok nem köthetnek az egyház által elismert házasságot. Az ellenkezőt nem mondta ki az egyház. Más szóval a házasság szentsége önmagában nem érvényteleníti az egyházi rend felvételét, legfeljebb tilossá teheti a papság gyakorlását. Minden esetre a 12. században már megkivánták a nőspapoktól, hogy feleségüktől tartózkodjanak, sőt a papok feleségeitől megkivánták, hogy tisztasági fogadalmat tegyenek, vagy hogy — nevezetesen, ha az illető papot püspökké akarták szentelni — zárdába lépjenek.

A CELIBÁTUS A REFORMÁCIÓ UTÁN

A reformáció idejében érthető okokból a celibátus kérdése központi helyet foglalt el. Luther Márton és a többi reformátorok tagadták a papság szentségi jellegét, azaz a papban csak a hitközösség által megbízott egyházzolgálat látták. Még látni fogjuk, hogy hasonló laicizáló törekvés nyilatkozik meg manapság is a sok ellenvetésben, melyet a papi celibátus ellen felhoznak. I. Ferdinánd a trentói zsinat (1545—1563) alatt többször tett lépéseket, hogy az egyház a béke kedvéért mondjon le a celibátus kötelezettségéről. A zsinat azonban megerősítette a celibátust a felső rendek számára és ünnepélyesen kijelentette, hogy a szüzességi állapot tökéletesebb mint a házassági állapot. A francia forradalom alatt egyes papok felhasználták az általános politikai és eszmei zűrzavart, hogy megnősüljenek, de ezáltal a kiközösítés büntetését vonták magukra. VII. Piusz feloldotta őket a kiközösítés alól, azonban nem engedte meg, hogy papi funkciót végezzenek (1801). Az első világháború idején Csehországban mozgalom indult meg a celibátus eltörlése érdekében. XV. Benedek azonban megerősítette a celibátus törvényét (1920). A második vatikáni zsinathoz is sok kérvény futott be, hogy a celibátust eltöröljék. VI. Pál a „Sacerdotalis Celibatus” kezdetű enciklikájában (1967) megerősítette a papi nőtlenéget kötelezettségét s amint láttuk a zsinat is hasonlóképpen nyilatkozott. VI. Pál jelenlegi utódja, II. János-Pál még szigorúbban veszi a papi celibátus kérdését, mint VI. Pál.

ÖSSZEFOGLALÓ MEGÁLLAPÍTÁS

Noha a celibátus az egyház tanítása szerint nem szükséges követelménye a papságnak, mégis el kell ismernünk, hogy a latin egyháznak hagyományos szokása, és hogy ezt a szokást szentesítő törvény is hosszú évszázadokra tekint vissza. Ha a történelem folyamán a celibátus motivációjába bele is játszottak olyan megfontolások, melyek manapság már nem érvényesek, a papság és a celibátus *conveniens* (megfelelő) voltát nem lehet tagadni. A lelki és pasztorációs érvek súlya oly nagy, hogy érthető, hogy az egyház vezetői nem

akarnak lemondani arról, amit II. János-Pál a latin egyház kincsének és örökségének nevez. Még látni fogjuk, hogy a celibátus elleni és melletti érvek általában más és más síkon mozognak. Az ellenvetések szociológiai, pszichológiai és anthropológiai érvekre hivatkoznak, az egyház nyilatkozatai viszont teológiai, kegyelmi motívumokkal támasztják alá a celibátus hasznát és előnyét. E két perspektíva nem szükségképpen mond ellent egymásnak, hanem komplementáris szempontokat tár fel, és az egyház vezetőinek az összes szempontokat tekintetbe kell venniük, ha e nehéz és az egyház életét mélyen érintő probléma kiilegitő megoldására akarnak jutni.

Gondolatok egy könyv margójára

Patricia Hearst „Mon voyage en enfer” — Utazásom a pokolban — Párizsban 1983 januárjában megjelent könyvről van szó. — Patricia Hearst esete ismeretes, a világsajtó évekig foglalkozott vele, „elkenve” a valóságot. Patricia H. azért írta a könyvét, hogy „a tényeket ismertesse”.

— Az elkényesztett milliomoslányt 1974 februárjában terroristák elrabolják az USA-ban völegénye mellől. Hónapokig szokrénybe zárva tartják, bekötve a szemét, WC-re is csak kísérettel mehet... Az egész világ megrendül a hírről és most jön a megtépetés: április 15-én már mint bankrabló, az őt elrabló terroristákkal egy bank kirablásánál bukkan föl. A terroristák, mint általában, az USA-ban is, egyetemi hallgatók s „jó családból” valók. — Patricia a szabad szerelem és a női egyenjogúság nevében a szekrényben „önként” szeretkezik a férfiakkal.

Csaknem két évig él a terroristák „fogságában”. Önkéntes, rutinos bankrablóvá válik. Állandó alkoholfogyásban él. Megtanul dohányozni, hogy elbirja viselni kiszolgáltatottságát terrorista férfitársainak. A szex számára az ópium, hogy meneküljön a valóságtól. Automatává válik, képtelen önállóan gondolkodni, mámor nélkül élni. 43 kilóra togy le.

Szomorú olvasni, hogy az Isten képére teremtett ember milyen mélyre tud süllyedni. Rendes emberek számára ez szinte hihetetlen. Még szomorúbb azonban az 1975 októberében bekövetkezett letartóztatását követő börtönélete. Veszedelmes terrorista társnőjével közös cellába zárják. Ez látogatási napon szüleivel, ügyvédjével való beszélgetését is kihajlatja. — Pszichológusok, ügyvédek, bírák, a vádeljárást úgy intézik, hogy mindenképp a vádlottak padjára kerüljön. Vizsgálati fogsága alatt jobban legyengül, mint a terroristák kezében. 1976-ban elítélik hét évre. S ha az amerikai nép „Liberate Patty” — szabadítsátok ki Pattyt — akciót nem indít és erre Carter elnök nem kegyelmez meg neki, később szabadul ki, mint két hivatalos terroristatársa, Bill (Teko) és Emily (Yolanda) Harris.

Ez a könyv pontos fényképe a mai szabad világ romlottságának, s bizonyossága a titkos terrororganizációk mindenütt való jelenlétének. Patricia életbenmaradását egy fekete börtöntársának köszönheti. — Bizonyos, hogy Patricia nem volt angyal... Már 17 éves korában összeköltözik fiatal tanárával. A tanár elvált szülők gyereke s Patricia meglepődik, amikor kétévi együttélés után komolyan megkéri a kezét. S az is ennek a korának a jellemzője, hogy Patricia tragé-

diája miatt 40 évi házasság után az ő szülei is elválnak.

Ez történt egy milliomoslánnyal az USA-ban. — Az „Utazás a pokolban” című könyv szörnyű vádirat a modern sajtó, televízió, irodalom, szexmagazinok, képeslapok, filmek és szórakozóhelyek ellen. Vádirat azonban az egész társadalom, sőt, a hívő keresztények ellen is, akik a tömegmédiákat és az utcát teljesen átengedik a jól szervezett és csak az anyagi profitra ráállított erkölcsi és politikai üzérkedésnek. — II. János Pál pápa emberfeletti lelki és fizikai erőfeszítéssel inti, óvja és járja a világot, hogy a romlástól visszatartsa. De mit tehet ő is, ha a világ többi felelősei, a keresztényekkel együtt cserbenhagyják?

Vigh Lajos (Franciaország)

Bánk József váci érsek körleveléből

Részlet Bánk József érsek (Vác) ezévi körleveléből: — „Az egyház megújulásának belőlünk kell kiindulnia. — Ha valaki ingatag és gyenge a hitben, ha valakiben nincs férfias erős keresztény szeretet, az másoknak sem tud fényt, erőt, bátorságot, szeretetet sugározni”. — Egy-két gondolat a „papjaimért” című imából: „Uram Jézus! könyörgök Hozzád hűséges és buzgó papjaidért! Könyörgök Hozzád fiatal papjaidért! Könyörgök Hozzád meghalt papjaidért! Könyörgök Hozzád hűtlen papjaidért! Segítsd őket mind munkájukban, nehézségeikben és küzdeleikben. — Amen!”

Nagyon fontos az egyházközségi életéről szóló része a körlevelnek: „Gyakoroljátok az élő rózsafüzért! Fel kell deríteni az első áldozókat, bérháloszókat, öregeket és betegeket... nagy a vallási tudatlanság és a közöny. Ezekre kell orvosságot keresni és találni.”

Szombathely egyik legkedvesebb temploma, a Kálvária-templom 1757-ből. A II. világháború végéig kármelita kolostortemplom volt. A kármelita nővéreket „elinternálták”, de a templom, annyi emlék, áhítat, ima és kegyelem színhelye, tovább élt a szombathelyiek szívében. Nem engedték. És most Horvát József lelkészük vezetésével, saját erőből (egy millió forint!) Rác Gábor belső építész tervei alapján teljesen felújították: új karzat, üvegablakok, gyónatófülkék, szembeoltár, ambó stb. mind mind gyönyörűen beleilleszkednek az értékes barokk szobrok és domborművek áhítatába. Igazán meleg, bensőséges otthont sikerült teremteni. Ez az „istenháza” valóban az ember otthona is.

● **Meszlényi Antal:** ●
MAGYAR SZENTEK ÉS SZENTÉLETŰ MAGYAROK
 Nélkülözhetetlen kézikönyv! Az Árpád-ház szentjei mellett először foglalkozik a nemkanonizált, de szentéletű régi magyarokkal (Bánfy Lukács esztergomi érsek, a Pálos-rendalapító Ózséb, a kassai vértanú, Kelemen Didák minorita, Hám József szatmári püspök stb.); rajtuk kívül a közelmúltból 15 magyar hitvalló, illetve vértanú részletes, hiteles életrajzája árja elénk (Prohászka Ottokár, hg. Batthyány-Strattmann László, Bogner Mária Margit, Hummel Kornél, Kaszap István, Apor Vilmos stb.). Tudományos igényű készült munka, emellett élvezetes, felémelő olvasmány. Nem hiányozhat egyetlen katolikus magyar család könyvespolcáról sem!
 A gyönyörű nyomdai kiállítású, 300 oldalas könyv, kékszínű egész vászonkötésben, arany nyomással, rendkívül kedvezményes áron **DM 20,- vagy \$ 10,- (+ portóköltség)** befizetése ellenében kapható az Életünk kiadóhivatala címén.
Rendelje meg! Korlátolt példányszám!

1683 - Bécs felszabadítása

III.

Bécs felszabadítása után az egyesült keresztény hadak a Duna mindkét partján üldözőbe vették a lassan rendeződő török seregeket. Párkányánál került sor újabb ütközetre, ahol a mindig heveskedő Sobieski János lengyel lovasságát súlyos veszteséggel verték vissza a janicsárok. Lotharingiai Károly seregét azonban utánnomulóban megmentették a helyzetet, újabb csapást mérve a törökre. Október 26-án visszavették Esztergom városát is. — Közeledett a tél és átmenetileg megszakította a további hadműveleteket.

A 150 ÉVES TÖRÖK HÓDOLTSÁG KÖVETKEZMÉNYEI MAGYARORSZÁGON

Az ország három részre szakadt, a nagyobbik török hódoltsági részre, a nyugati végekre és az északi Kárpátok peremvidékeire: ez volt a királyi Magyarország, végül Erdélyre, amely többnyire török vagy császári protektorátus alatt, a hadiszerecséltől függően, bizonyos függetlenséget élvezett (Erdély aranykora). A két egymással ellentétben álló fél megerősítette vagy kiépítette a maga végvárrendszerét. A törökök fölvetülési vonala Nándorfehérvárra (a mai Belgrádra) támaszkodva, ez volt: Zenta, Eszék (a hadihidak), Szigetvár, Kanizsa, Székesfehérvár, Győr, Esztergom, Érsekújvár, Buda, Eger, Szeged, Lippa, Lugos és a Bánáti Temesvár, Erdély határán pedig Nagyvárada. Ezzel a török erővonallal szemben álltak a magyar végvárak a maguk „végvári-vitéz” életével. A törökmegszállta területről többnyire elmenehült a főnemesség, de ottmaradtak a jobbágyok és a török várak védelmében menedéket és új megélhetést talált polgári rétegek. Ha nem szóltak a fegyverek, a béke éveiben, sőt évtizedekben nemcsak hogy megszokták egymást a törökök és a magyarok, hanem barátságban és kölcsönös megértésben éltek egymással. Ez vonatkozik nemcsak az egyszerű népre, de a legtöbbször a törökkel szomszédságban élő főnemcsaládokra, városi polgárságra, de főleg a végvári vitézre is. Így pl. Zrínyi György, Perényi Péter, Batthyány Ferenc, Thurzó György, Nádasdy Tamás stb. A bécsi levéltár és a főnemesi családok levéltárai százával őriznek leveleket, amiket velük baráti, szomszédai viszonyban élő basákkal váltottak. — Ali, kanizsai bég, 1684-ben pl. így ír Batthyány Ádám generálisnak: „Mind a tisztességes szomszédságbeli úri, vitézi barátságunknak kész voltát írom és ajánlom Nagyságodnak, mint szomszéd vitéz gróf Generálisnak, Nagyságos úri barátomnak. Isten jó szerencsével lásson mindnyájunkat!”

Ez az állapot azonban csak keserves beletörődés volt a változhatatlamba. Két pogány közt egy Hazáért ömlött a magyar vér és jutott koldusbotra és rabszolgasorsra a mohácsi vész előtt olyan gazdag Magyarország. Nagy Lajos korában még 15.000-en felül volt a virágzó magyar falvak száma. A 4,5 millió lakosnak 2/3-a volt magyar, de a 150 éves török hódoltság után a török hódoltsági területeken falvaink 2/3-részt pusztították el végleg a török hadjáratok. A legtöbb falut már a II. Szulimán két nagy hadjárata, az 1529-1532-es években és az 1566-i Bécs elleni hadjárata, aztán a 15 éves háború (1591—1606) és végül a felszabadító háború 1683—1700-ig, sodorta el a magyar föld felszínéről. Így a magyar

lakosság a 150 éves török hódoltság végén az összlakosság 39%-át tette már csak ki és lélekszámának a felére csökkent. Különösen fájdalmas volt a fiatalság pusztulása ebben az időben Magyarországon. Sokan estek el fegyverrel a kezükben, de talán még nagyobb volt azoknak a fiatal ifjaknak és lányoknak a száma, akiket a török egy-egy sikertelen hadjárata után rabszóra fuzve hurcolt el a közeli rabszol-

Bajza József (1804—1858):

Apotheosis

(Részlet)

*Nyugosznak ők, a hősiak,
Dúló csaták után,
Nyugosznak ők, sirjok felett
Zöldell bokor, virány;*

*Zöldell bokor, zöldell virány,
Mert vérok öntözé,
És balálkönyvek hulltanak
Az égbarmat közé. — — —*

*Csatájok a védelmezett
Népjog csatája volt,
Melyet szent eskü, szent kötés
Ellen zsarnok tiport.*

*Kéblökben a közérdekek
Szerelme lángola,
Karjokba tiszta bonfitűz
Szabljája villoga.*

*Vad kényet, zsarnok-parancsokat,
Láncot nem tűrtének,
S Szabadság, te szép égi lény,
Érted vértettének.*

*Vértettek és elhulltak ők,
De győzödelmesen:
Tettök sugára átragyog
Időn, enyészeten.*

*Márványlapokra tettöket
Örök betűvel
A történet komolyszavú
Múzsája vési fel. — — —*

*E porba-omlott szép baza
Fel fog születni még,
Van bíró a felbök felett,
All a villámos ég. — — —*

*S hol legtöbb honfivér lépé
A harci síkokat,
A népszabadság ott tenyész
Legszébb virágokat.*

gapiacokra. Csak a második Bécs elleni hadjárata után 20.000-re tehető ezeknek a száma.

BUDA VISSZAFoglalása

A következő év — 1684 — tavaszán, most már a lengyelek nélkül, újult erővel indultak meg a hadjáratok. Júniusban a felmentő seregek elfoglalták Pestet. A Duna túlsó oldalán augusztus 19-én súlyos harcok után került a sor a magyarországi török hódoltság kulcsponyjának, Budának, a visszafoglalására. Ebben fő érdeme van a XVII. század legnagyobb pápájának, XI. Inceének (1676—1689). A Como-i híres Odeschalchi kereskedő- és bankárcsaládból származott. Huszonöt éves koráig katonáskodott. Utána lépett papi pályára. Rómában ő a kor leghíresebb egyházjogásza és 34 éves korában már bíboros. XIV. Lajos, a „Napkirály”, első ízben való megválasztása ellen vé-

tőt emelt, de mikor a bíborosok testülete másodszor is a pápai trónra emelte őt, a „Napkirály” sem mert újra ellenkezni a mélyen vallásos és puritán Odeschalchi bíboros pápasága ellen.

Bécs felszabadításában is már döntő szerepe volt XI. Ince pápának, de a magyarországi felszabadító háborúk diplomáciai előkészítése a pápa nélkül lehetetlen lett volna. — 1684-ben a pápa ismét létrehozta a Szent Ligát: a Habsburgok, Bajorország, Lengyelország, Velence és a pápai állam szövetségét, a török elleni harc folytatására. A hadjáratot kereszties hadjáratnak nyilvánította, amelyen a katolikusokon kívül igen sok angol, német és svéd protestáns is résztvett. Az egyesült keresztény hadak Lotharingiai Károly fővezére alatt így 1686 júniusában már minden oldalról körülzárták a hatalmasan megerősített Budavárát. A védelmet a hős Abd el Rahman irányította; a 17.000 válogatott janicsárt Ismael basa vezette ellenrohamokra. — Július 22-én irtózatos robbanás rázta meg Budavárát és egész környékét. Az ostromlónak sikerült fölrobbantani a több ezer mázsát tartalmazó löportornyokat. De az elszánt török védelmet ez sem ingatta meg; a romok között harcoltak tovább. Csak amikor maga Abd el Rahman is elesett a harcban és a védősereg pár százra olvadt össze, adta meg magát Budavára 1686 szeptember 2-án.

Az egész keresztény világ fellelgett. A pápa pedig Buda felszabadítása napját, szeptember 2-át, ünnepélyes konzisztóriummal nyilvánította az első magyar király, Szent István ünnepévé, Buda újraépítésére pedig hatalmas pénzüsszegeket küldött. A fölzsabadítás emlékére a pápa képével ellátott emlékérmeket veretett ezzel a fölírással: „Az 1541-ben Szulimántól elfoglalt Buda 145 év után 1686 szeptember 2-án felszabadult”.

A magyar nemzet háláját a Budai Várban XI. Ince pápa szobra őrzi.

Buda visszafoglalása után a keresztény seregek fővezére, Lotharingiai Károly irányításával, két önálló hadsereg küzd az ország teljes felszabadításáért: a Duna jobb partján Bádeni Lajos tört előre, a bal parton pedig de la Vergne tábornok hadserege, aki maga is harc közben esik el. Utóda, Veteráni tábornok októberben már visszafoglalja Szegedet, miután Zentánál Szulejmán nagyvezírt döntően megverte. A Bádeni Lajos által vezetett főleg németekből álló hadsereg, október végére visszafoglalja Pécsét, Siklós várát, majd november 12-én Kaposvárt is visszafoglalva, körülzárta az erős dunántúli török erődöket: Szigetvárt, Székesfehérvárt, Kanizsát stb.

A törökök elkeseredetten harcoltak ebben a hadjáratban is, de a rövidebb utánpótlási vonalakkal rendelkező és új fegyverekkel harcoló keresztény seregekkel szemben hátrányba kerültek. Lotharingiai Károly seregében már rendszeresítették a szuronyos (bajonette) puskát. — A „bajonette” név a francia „Bayonne” városától vette nevét, ahol a szuronyt, ezt az új veszedelmes fegyvert, amellyel a kezelője lőtt is meg szuronyrohamra indult, föl találták.

Két év súlyos és szívós harcai árán visszafoglalják a dunántúli várakat, amelyek a keresztény seregek hátában

(Folytatás a 4. oldalon)

Mattsee Szentkorona Emlékmű

Máriacellbe, a Mindszenty-sírhoz nem megyünk. Ilyen körülmények közt méltatlan lenne Mindszenty emlékéhez és súlyosan megsértett nemzeti önértékhöz. Tehát újból Mattseeben találkozzunk. — A Mattsee-i Szentkorona-Emlékmű-avatást eredetileg összekapcsoltuk a máriacelli zárandoklattal. A lényegesen megváltozott körülmények miatt a végleges dátumot és a részletes programot csak a következő, júniusi számban közölhetjük. A szept. 12-e, hétfő, lehetőleg marad. —

Addig csak ennyit: A Szentkorona-Emlékmű gyönyörű helyen lesz, művészi lesz, szép és méltó a Szentkoronához. — Gondoljanak az egyszerűségében is nemes és méltó Mindszenty-sírra a máriacelli Szent László kápolnában. Vagy a gyönyörű Mindszenty-stációra a zárandokok útján Máriacellben.

Eddig önkéntes adományokból kerestünk 10.000,— DM folyt be. Most adakozunk egy kicsit kötelességből. Az emlékmű magyar ügy, az utókornak szól. Végleges költséget még nem mondhatunk: a kivitelezéstől és az anyag nemességétől függ, amiben még nem döntöttünk, anyagiak híjján. Különösen kérjük a magyar missziókat, egyesületeket, a különböző hivatásrendeket és az ügy barátait, küldjék be mielőbb, adományukat Postscheckkontóra: 606 50-803 — Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto, München, S z e n t k o r o n a -jelzéssel, vagy készpénzben (Eurócsékk) az „Életünk” szerkesztőségébe. Következő számunkban minden adományt nyugtázzunk és a készülő emlékműről tájékoztatunk.

A Szentkorona-Emlékmű Bizottság nevében: Dr H. F.

A „SEGÍTSÜNK ERDÉLYEN”-AKCIÓNK SIKERE

Erdélyi szeretetsomag-akciónk eddig 62.399,29 DM-t eredményezett. Ezért több mint 620 csomag ment el Erdélybe. Kezdetben egy csomag ára 101,25 DM volt, 1982 augusztus 1 óta pedig DM 108,75. — Mindegyikben 10 kg. magasértékű, tartós élelem és tápszer van.

Atlag a csomagok 3/4-része menő a küldők által meghatározott magán címre, 1/4-részüket közös intézményeknek: Gyulafehérvári szeminárium, gyermekotthon, szegények és öregek segélyezésére.

Eddig reklamáció, hogy a címzettek nem kapták meg, ha volt is, hamar elintéződött azáltal, hogy közben mégis megkapták. Mi minden megadott esetben illetékes helyen azonnal reklamálunk. A német „Quelle”-világ cég pontosan teljesíti, amit ígért.

Ez a segély csak az „Életünk” útján bonyolódott le. Más intézmények is bekapcsolódtak az OPH-n (Ostpristerhilfe) keresztül direkt. Ezek gyűjtés eredményéről, ha tudomást szerzünk, szívesen hozunk közlést.

Hálásan köszönjük a segélyezettek nevében is, hogy az egész világon szétszórt magyarok felfigyeltek az erdélyi nyomort kissé enyhíteni. — Sajnos, ez is csak egy csöpp a tengerben.

Mindszenty József:

HIRDETTEM AZ IGÉT

Pásztorlevelek, szentbeszédgyűjteménye (1944—1975). Válogatta és a bevezető tanulmányt írta Közl Horváth József. — A 300 oldalas vászonkötésű könyv ára 25.— DM vagy 12.— \$.

Megrendelhető Európában: „Életünk” Redakción, Oberöhringerstr. 40, D-8000 München 81; az összes magyar lelkészeknél és Máriacellben.

Meghalt Illyés Gyula

Illyés Gyulával egy nagy költő-nemzedék: József Attila, Szabó Lőrinc, Erdélyi József utolsó tagja távozott el az élők sorából. Április 15-én halt meg Budapesten 81 éves korában. Jóllehet számtalan műfajban hagyott ránk maradandó művet, így a szociográfiai irodalmat megteremtő „Puszták népé”-t, életrajzi fogantatású regényeket, nagyszerű tanulmányköteteket, drámákat, műfordításokat, — elsősorban mégis nagylélegzetű elbeszélő költeményei, aztán főleg Vörösmartyra ütő, mélyízzású forradalmas versei (A kacsalábonforgó vár, Nem menekülhetsz, Bartók, Egy mondat a zsarnokságról) emelik a magyar költészet halhatatlanjai közé. Emberi s írói magatartása a legkritikusabb időkben is feddhetetlen maradt. Vitathatatlan tekintélyével bátran kiállt a Rákosi-ter-

ror alatt elnémitott írók érdekében, az utóbbi években pedig, mint ismeretes, az erdélyi és felvidéki magyar kisebbség üldözése ellen. Említsük meg, hogy a magyar „liturgia-reform” keretében felkérésre közreműködött a liturgikus szövegek, így a szentmise változó részeinek kialakításában is. Az 1971 tavaszán Si-on-ban (Svájc) rendezett Magyar Ökumenikus Találkozón a résztvevők a közös istentiszteleten a niceai Apostoli Hitvallást Illyés Gyula szövegével imádkozták. Ugyancsak erre a konferenciára küldte el a Szentmise Glóriájának egy általa készített szöveg-javaslatát. Ápr. 23-án utolsó útján országos gyász kíséerte. Végakarátát teljesítve temették a Farkasréti temetőbe. A róm. kat. gyászszertartást Belon Gellért pécsi s. püspök végezte.

Sz. J.

1683 - Bécs felszabadítása

(Folytatás a 3. oldalról)

maradtak. Nagykanizsát a magyar Batthyány Ádám generális, hosszú kiéheztetéssel, Győrt és Székesfehérvárt német csapatok foglalják vissza. Szigetvár még ellenáll, de 1689-ben az is megadja magát. A kemény katoná, a bajor Max Emmanuel, Zentánál átkel a Dunán és csaknem kétév kemény ostrom után foglalja vissza 1688 októberében a harcok kulcsponjtját, Nándorfehérvárt (Belgrádot). — A keresztény seregek 1689-ben eljutnak egészen a szerbiai Nis városáig.

A keresztény seregekben fáradtság és súlyos fegyelmezatlenség jelei mutatkoznak. Az összekötővonalak megnyúltak, az utánpótlás akadozott, a csapatok, különösen a vallonok és a brandenburgiak kegyetlenkedtek, nyomukban a rácsok meg a hajduk, raboltak és fosztogattak. Az idegen katonák kegyetlenkedése: — Érsekújváron asszonyokat és gyermekeket koncoltak fel, Budán a keresztény nőket is megerőszakolták, a török nőket pedig megerőszakolva helyben leöldösték — a népet annyira elkésérítette, hogy sok helyen a törököt kívánta vissza. Ehhez járult a török ellenállás megmerevedése. Az új nagyvezir, Köprülü Musztafa Fezil, 1690 tavaszán ellentámadásra indult. Októberben már visszafoglalta Nándorfehérvárt és seregével átkelt a Dunán, de sikerült 1691-ben Szalánkoménál súlyos ütközetben megállítani. Az ütközetben ő maga is elesett.

SZAVOJAI JENŐ, AZ ÚJ FŐVEZÉR

Az egyesült keresztény seregek demoralizálódása és az új török offenzíva nemcsak megállította, de 1695-ig védekezésre is szorította a keresztény csapatokat. A felszabadító háborúk további sikeres folytatásához a seregek fegyelmezése, átszervezése és a hadifelszerelés és utánpótlás lényeges megjavítása vált szükségessé. Ezt a feladatot Szavojai Jenő, az új fővezér vállalta és vitte sikerre. — XIV. Lajos francia király olasz kedvesének, Olimpia Manzini és Prin-

Eugen von Savoyen fia. A vézna, kis-termetű ifjút papnak szánták, de ő a katonapályát választotta. 1683-ban Passauban lép a császári hadsereg szolgálatába. Egy ezred élére kerül. Okosságával, a katonákkal szembeni korrektségével és fegyelmetartásával csakhamar kitűnt. Montecucoli tanítványa, tőle tanulta meg a haditudományán kívül azt is, hogy a katonát kímélni kell, de fegyelemben és rendben kell tartani. Szigorúan megszüntette a fosztogatást és rablást, kímélte a legyőzött ellenséget is és mindig igazságos volt a lakossággal szemben.

1695-ben ő lett az átszervezett, és rendbeszedett seregek főparancsnoka. Segítette a szerencse is, mert 1697 áprilisában Zentánál a Tiszán átkelőben lévő török sereget sikerült meglepetészerűen megtámadnia még mielőtt csatarendbe fejlődött volna, úgy hogy azt teljesen szétverte. 25,000 embert vesztett a török, egész felszerelésük a keresztények zsákmánya lett, ezzel szemben ők mindössze 430 katonát vesztek. A zentai győzelem megalapozta hírnevét: Szavojai Jenő lett a török háborúk hőse. Kozmopolita. Németül alig, legszívesebben olaszul és franciául beszélt. Óriási vagyonra tett szert Ausztriában és Magyarországon. Ennek ékes bizonyítéka a Belvedere-palota Bécsben. A császár generalissimus-szá nevezte ki; ő lett az udvari Haditanács elnöke.

A hadiszerencse nem pártolt el tőle. A felmentő seregek visszafoglalják Nándorfehérvárt, Erdélyt, Temesvárt kivételével az összes magyar várakat és a Tisza-Marosszög kivételével az összes törökmegszállta területeket. A Porta az európai hatalmak közvetítésével békét kért, ami létre is jött Karlovácban 1699-ben.

Magyarország a háborúktól, az idegen keresztény és ozmán hadak járásától szétzúzva, a porban hevert. Ebben a helyzetben Erdély Ausztria tartománya lett. A nemzet lemondott az Aranybulla ellenállási záradékáról, a visszafoglalt területekre tízezerrel jöttek be idegenek: németek, rácok, oláhok. A volt magyar birtokosok hadiadó lefizetésével kaphatták csak vissza a birtokaikat, ha a tulajdonjogot okmányokkal bizonyítani tudták. A protestánsok ellen különbíráóságokat állítottak föl. Az idegen zsoldosok önkényeskedtek és fölemésztettek mindent. Az egész országban nagy volt a szegénység és elkeseredés, ami 1703-ban kiváltotta II. Rákóczi Ferenc szabadságharcát.

Az Egyház életéből

Joachim Meissner, az új berlini bíboros-püspök március 22-én és 23-án Lékai László bíboros-érsek vendége volt. Többek közt meglátogatta a XXIII. Jánosról elnevezett szeretetotthont, a Leányfalun épülő lelkipálosok háza, a farkasréti templomot és tisztelgett a Szt. Jobb előtt. Előtte Lengyelországot, Csehszlovákiát és Ausztriát látogatta meg.

*

Budapesten március 25-én, pénteken du. 3 órakor egy negyedórán át zúgtak az összes katolikus templomok harangjai, jelezve a megváltás jubileumi szentévének a megnyitását. —

*

Az ifjúsági szekták problémáját tárgyalta a brüsszeli Európarlament is. — Amerikában szerteszét három millió ifjúsági szektás van. Európában 12,000 a szervezett szektások száma. Ezek a szekták egyre nagyobb veszélyt jelentenek a társadalomra: „Isten gyermekei”-nevű szekta pl. prostitúcióval is „apostolkodik”. A nyugateurópai kormányok közös fellépését kéri ez ellen az Európarlament... A „Moon”-szekta, a „Hara Krishna”-mozgalom, a „Bhagwan Rajesha”-szekta különböző országokban alkot súlypontot és mindegyikük társadalomellenes. — A szekták vezetői legtöbbször vagyonnal rendelkeznek.

*

Stockholmban március 25-én felszentelték az új katolikus székesegyházat. II. János Pál pápa előző nap fogadta a svéd királyság nagykövetét. — A nyár óta ugyanis rendes diplomáciai kapcsolat áll fenn a Vatikán és Svédország között is. A székesegyház felszentelésén jelen volt egy vatikáni küldöttség, Höffner kölni bíboros-érsek vezetésével, aki a Szentatya külön követe volt. A német püspöki kar egyébként erkölcsileg és anyagilag is támogatja a mindössze 30 éves stockholmi egyházmegyét. Az új, modern székesegyházat a Szent Erik-ről nevezett régi templom apszisához

építettek hozzá, amelytől mozgó fal választja el.

*

India 684 millió lakosságának 1,5 % a katolikus. Püspökségeinek száma 109,106 püspökkel, 11,736 áldozópappal; ezek közül 5464 a szerzetes. — Fel-tűnően magas a szerzetesnővérek száma: összesen 46,376. A papi és szerzetesi szemináriumok száma 18. — Nagyon nagy és fontos szerepet tölt be az egyház az oktatásban és az egészségügyi ellátásban. 5539 általános iskolát, 2233 középiskolát és 151 főiskolát és főiskolai intézményt irányít. — 56 kórházat, 246 lepratelepet, 254 öregotthont és 1075 árvaházat vezet és gondoz az egyház.

A katolikusok száma egyes tartományokban magas. Kerala államban 36,27 %, Tamil államban 20,75 %. A katolikus egyház nem ismer kasztot, sem társadalmi osztályokat.

*

A Vatikánváros nem messze a Tiberistől egy kedves dombon terül el, amelyet már az ókorban Vatikáni Dombnak neveztek. Területe 44 ha. Lakóinak száma kb. 600, de csak 300 a vatikáni állampolgár. Az állam feje a Pápa. Széküresedés esetén, törvényhozó, igazságszolgáltató és végrehajtó hatalmát a bíborosi kollégium gyakorolja. — 1970-ben a svájci gárda kivételével a pápai katonai testületeket megszüntették. — Zászlaja világos sárga és fehér mezőben a tiara a kulcsokkal. Az államnak külön postája és bélyege van. — Híresek kulturális szervei: a múzeumok, könyvtárak, levéltár, mozaik-iskola, pápai tudományos akadémia, a vatikáni rádió, amely most 52 éves. Adás ideje napi 37 óra. Az adásnál rendszeresen használt nyelvek száma 35. De összesen 41 nyelven sugároz műsort. Legtöbb az olasz, angol, francia és spanyol adás. Magyar nyelven is ad heti 3,5 órában, este fél 8-kor egy negyed óra és reggel háromnegyed 6-kor egy negyed óra, — naponként.

Hírek - események

Egész Németországot izgalomban tartja a délnémet Asendorf-i lakos, Rudolf Burkert teherautósoffór, halállal végződő kétórás kihallgatása a keletnémet Drewitz-i határátelkő helyen. A keletnémet rendőrség szerint a halál oka szívszélhűdés volt. A halott arcán azonban külső sérülések friss nyomai látszottak, amik a szakorvosok véleménye szerint a halál okozói is lehettek. Maga Kohl, nyugatnémet kancellár, személyesen tárgyalt telefonon Honecker keletnémet államelnökkel, követelve az ügy sürgős és teljesen kielégítő tisztázását, tekintettel arra is, hogy a két német állam között fontos tárgyalások folynak a két testvér nép kölcsönös érintkezésének a megkönnyítésére.

Aki azonban ismeri a szovjet és csatlósai embervallató módszereit gyakorlatból, annak nincs kétsége az igazság felől. Az „Életünk” hasábjain többször dokumentáltunk olyan eseteket, mint pl. Romzsa ungvári görögkatolikus püspök szándékos elgázoltatását egy bérmautján szovjet katonai teherautók által. Amikor pedig a kórházban felépülőben volt, egyszerűen megmérgezték. — Rámutattunk az erdélyi titokzatos eltűnésekre. Két héttel ezelőtt pedig kaptuk a hírt, hogy Pozsonyban a titkosrendőrség elhurcolta és brutálisan agyonverte

Premysl Coufal statisztikai mérnököt. A dolog háttere a következő: a mérnök egyúttal katolikus pap is volt és Pater Stefan név alatt titokban a csehszlovák földalatti egyházhoz is tartozott. Különösen az ifjúság lelki gondozását vállalta magára.

Amikor mérnöki munkahelyén és lakásán napokon át nem jelent meg és barátai keresték, a rendőrség azt a választ adta, hogy öngyilkosságot követett el. — De barátai titokban utána jártak a dolognak és a kórház hullaházában megvizsgáltatták a holttestemet. P. Stefan egész arca és feje szét volt verve, az egyik szeme kifolyt. — Premysl Coufal mérnököt a titkosrendőrség verte agyon. Valószínűleg ki akarták verni belőle a földalatti egyház vezetőinek a névsorát.

*

DDR — (Die Welt). — A keletnémet állam 5—6.000 politikai foglyot tart állandóan politikai börtönökben vagy munkatáborokban. — Ez köztudomású. Csak az az érdekes, hogy a nyugatnémet béketüntetők erről nem akarnak tudomást venni!

KÉRJUK OLVASÓINKAT, HOGY ELŐFIZETÉSUKET RENDEZZÉK!

Szamosi József:

ÍRÁSOK — VALLOMÁSOK

Válogatott tanulmányok, bírálatok, alkalmi írások, versmagyarázatok. A 236 oldalas könyv ára DM 24.— vagy \$ 12.—. Megrendelhető az ár egyidejű beküldésével a kiadónál: AURORA, Oertlinweg 4 D-8000 München 90

PROKOP PÉTER:

A Föld privilégiuma

Kertünket birtokba vette egy macskafamília. Számolom: 16 év alatt ez a kilencedik tulajdonos. Az „enyém-tied elv” náluk sérthetetlen. Rendszerint valami gyilkos autó végez az előzővel s csak ekkor léphet a zöld gyepre az utód. A leg-hosszabban uralkodott az első kandur. Csaknemhogy vad volt. Természete törvénye szerint gyíkokon, madarakon élt. Mi, az ember, elbitoroltuk a tulajdonát s házat építettünk a telkére...

Az ember vadásznak vagy Szent Ferencnek születik — vagy elkövet mindent, hogy eleméssze, vagy egy-két falatot juttat neki. Az meg a rosszindulatút megszűnt elkerüli, a jószívűnek meg a lábához döngölődik. Nem tudom meddig ér föl az állatlogika, nevet-e magában: magatokat a teremtés koronájának tartjátok s egymás torkát csak azért nem harapjátok el, mert nincs hozzá megfelelő fog-sorotok.

Próbálok semleges maradni a pártoskodók között. Bár, bevallom, borzasztóan hangulatos a pázsit zöldjében a vöröscirmos cicacsalád. Egyáltalán az élet maga annyira szent, akárcsak egy fűszál is. Egész naprendszerünkben sehol másutt még csak egy tarack se létezik. Lakályos földünk kitermelte a vegetációt s benne a hancurozó köllökmacskákat. A Saturnus a gyűrűvel együtt se ér annyit, mint ez a liget s a pineafa törzsén pofokodó játékos cicák. Nem mindenki veszi észre az anyaszeretel gyöngédségét a cirmos arcán, s az, ha nem is jut el a gazdagabb emberi érzésekig, a Teremtő ösztönökbe írt akaratát teljesíti. Az ember alig gondol arra, hogy ez a keresztmetszet így, ahogy van, csak a Terra bolygó privilégiuma.

A Föld bele van hálózva a tömegvonzás egyensúlyába. El nem bóbiskolhat egy másodpercet sem, míg az esiebből hajnalra ébred. Az újhold se csalhat el a hold hónapjából. Napanyánkkal együtt el nem báméskozhatunk a nagy kanyar közben, míg vonszol magával egy bizonyos tengely körül. Az is biztos, hogy a Tejútunk is hajszálpontos, míg körözi a maga útvonalat az Androméda és a többi 400 milliárd csillagköd társaságában.

Fölveszek a sétányról egy márványdarabot. Csiszolhatnám alabástrommá, de ráhajtom a tóra: pity-platy. A körök egyre nőnek a víztükör és a sima kavics érintkezési pontja körül. Majd átvágják egymást a vonalak. Egyre sűrűsödik az absztrakt geometria; az elcsendesülő hálókép alatt a tófenekén nyugszik már különös rajzeszközöm, de beiehálózva kérlelhetetlenül a Mindenség erővonalai-ba. Az egyensúlyba.

Mekkora az út a gránitból lett homoktól s a locsogó tengerhából az első élig! A részvétlen Mars-viharoktól a gyopárig s a csúcson figyelő zergéig.

S az ember? Az agyvelőnkkel az agyvelőnk miatt csodáljuk magunkat. Néhány köbcentiméter csak, de felér olyan tele-

fonközponttal, ahol 15 milliárd alkalmazott dlogozik. Ide futnak a jelentések. Innét száguldoznak a parancsok, idegszálak kapcsolódnak, rendelkezések bonyolódnak. Kételyek, tépelődések. Az óriási „zűrzavar” észrevétlenül bonyolódik. S még méltatlankodunk néhai fejfájáson. Az idegszálak hosszúsága állítólag egymillió kilométer. Háromszorosa a Föld-Hold távolságának.

Agyvelő nélkül nem volna se fájdalom, se boldogság. A Kozmosz a koponyánk tartalma nélkül, az agyvelő hiányában

HÓNAP ISMERTETŐ

Január előljár
 Február a nyomán
 Március szántóvető
 Április neveltető
 Május zöldelő
 Június nevelő
 Július érlelő
 Agusztus csépelő
 Szeptember gyümölcsöző
 Október borozó
 November telelő
 December pihenő
 Népi gyermekvers

üres színpadon járná végtelen körtáncát. Mert rajtunk kívül senki se fogná fel, legalábbis máig még nem mutatkozott be valami távoli csillag értelmes élőlény. Hiába küldjük jeleinket, leveleinkre még nem érkezett pósta. Egy kilónyi szürkés, zsíros anyagban könyvtárak fölírásai, táblalmányok, anatómia-adatok, zeneművek, a fantázia szédületes lehetőségei!

Az Alkotó az embert embernek teremtette. Fónay tanár úr a magyar órán rámrivallana: micsoda fogalmazás? Az állítmányi kiegészítő sohase lehet azonos az alannal. Csak a baka mondja: a vakparádé az vakparádé. — Készakarva játszottam ki e hibás mondatalkitást, hogy hangosabb lehessen, amire utalni akarok: az emberségre. A belénk oltott ősideára. Nemcsak a kő, növény, állat, de az ember is köteles egyfajta hivatásra.

De az „eszés állat” visszakiálthat: nem szolgálok! A kagyló egyformán növeli erezetét. A szelídített róka megszökik szíves gazdájától hívó párja miatt. Az egyetlen lény az ember, aki szabadnak született. Egészen az öngyilkosságig is. Leönti magát benzinnel és ég és türi és meghal. Az ember, aki szabadakarátú, egyenesen nonszensz ebben a világrendben. — Ülünk a padon, élvezzük a diófa árnyékát, örülünk a kiabáló cinkével együtt s eljutottunk önmagunkhoz, a Föld második privilégiumához: szabadságunkhoz.

Hogyne volnának törvényeink. Michelangelo Mózese hóna alatt szorongatja tábláit, az emberre kötelezőknek írásos foglalatát. A századok feszegették s a túlságos okoskodásban megszületett a rabulizmus, amelyben elsorvad a lélek. A régi Kódex a salabakterok közé került. Száz év múlva az újnak a sorsa is ugyanez lesz. Különböző is áll az axióma: ott sok a dolga a törvényhozónak, ahol a vétek is szaporodik.

Az imádság igazsága pl. nem azon múlik: térdelek, állok, ülök, összekulcsolom a kezem, vagy a fejem fölött tartom, guggolok vagy arcraborulok. A szívem titkos kamrájából jön elő a hódolatom, hálám, megrendülésem a Teremtő elé. Esetleg álmatlan éjszakáimon ágyamban fekvé sóhajtok felé. Áhítatot árasztó külsőségek között, felcifrázott ünneplő

ruhákban üresen kongó szavam mitsem érhet. Jézus egyszer Izaiást idézve kárpál: ez a nép ajkával tisztel engem, a szíve távol van tőlem.

Hej de féltünk a kazuisztika órától! A tanár cédulákon lehetetlen eseteket osztott ki megoldás céljából: a tanultak alapján mi a teendő? A tanácskérőnek mi választ adnának? A gyóntatási engedélyt is vizsga előzte meg. Alig úszta meg kispap bukás nélkül: helyes utasítást adni az elképzelt bűnvallónak.

Gubancoljuk még tovább? Soroljuk ide a negatív elkötelezettségeket is: titkos szervezetek esküi, pretoriánus, gladiátor, gengszter, maffia-kötelezettségek, betyárbecsület. Gúnyos kérdés: gyilkosok között nemde az a jó, aki a legjobban tud ölni. Zűrzavar akkor támad, ha ütköznek a különféle fontosságú és minőségű előírások. A szerzetesnő hallgasson a csengőre, vagy folytassa az irgalmasság testi cselekedeteit? Elvegye a tejesüveget a nyomorult betegétől, aki már alig nevezhető embernek s rohanjon inkább a vesperásra? Mintha bizony megrövidülne az időnkívülvaló Mindenható a jóságra pazarolt öt perc miatt!

A lelkiismeret és körülmények közötti zűrzavarban Jézus vágja át a gordiusi csomót azzal, hogy fölold minden törvényt. Azaz nem is oldás ez, inkább beteljesítés. Nem szüntet meg egy pontot se az i betűn, csak fölöslegessé teszi a költségeket: behelyettesíti a szeretettel. Aki szeret, annak mindent szabad! — De ez már egy másik elmélkedésnek a tárgya. A világ az Isten jóságából való. De szeretet csak a bolygónkon létezik. A szeretet Földünk harmadik privilégiuma.

Két évforduló

A burgenlandi horvátok ebben az évben ünneplik a mai területre való áttelepülésük 450 éves jubileumát. A Kismarton (Eisenstadt) melletti Traisdorf-névű vegyes horvát-német községben a nagybőjt első vasárnapján két nyelvű istentisztelettel, amit László István burgenlandi püspök horvát és német nyelven celebrált, kezdődtek meg ezek a jubileumi megemlékezések.

A horvát lakosság a mohácsi vész utáni években, 1533-ban kezdett a török nyomás alól szervezeten nagyobb tömegekben letelepedni Nyugatmagyarország és a mai Burgenland területén. Magyar és horvát főnemesi családok telepítették birtokaikra ezeket a török veszedelem elől menekülő embereket. Sokszor papjaikkal jöttek át. Ilyen családok pl. a Zrinyiek, Batthyányiak, Nádasdyak, Draskovicsok, Festeticsek stb.

A burgenlandi horvátok száma éppen úgy, mint a sokkal kisebb számú magyaroké, az elnémetesedés következtében egyre fogy. Számuk jelenleg 30—35.000 körül van.

*

A három balti állam: Litvánia, Lettország és Észtország, most ünnepelte függetlenségének 65. évfordulóját. — A népek önrendelkezési joga alapján szabadultak az első világháború után a többévszázados orosz rabságból. Sajnos a szabadság csak két évtizedig tartott. 1940-ben, Lengyelország német-orosz (Hitler és Sztalin) lerohanása után, a három balti állam is újra letűnt az európai térképről, a nyugati szabad világ szegényére. Nyugat hivatalosan még szóvá se merte tenni a 2. világhá-

Kádártánc

Halász Péter regénye

A regény cselekménye másfél nap alatt játszódik le, valójában persze állandó idő-visszaforgatással („flash back”: visszatérés) egy évekig jelenvaló kettős szerelem története. Am ez csak ürügy arra, hogy Halász Péter bemutassa, mégpedig belülről a München-i Szabad Európa Rádió életét, hogyan működik ez a rendeltetését s organizációját tekintve is egyedülálló intézmény, — másfelől hogy „hiteles” ottbóniak mutassák be retusálatlan képekben: milyen is csakugyan a Kádár János nevéhez kapcsolt „legvidámabb barak” hétköznapi élete. Milyen is? Egyetlen sűrű-jelentésű szóval Kádártánc vagy kádártánc. Kisbetűvel vagy nagygyal, tetszés szerint. Ennek megértéséhez azonban előbb el kell olvasni a könyvet. Egyébként e kitűnően fölépített, szórakoztató, mégis komoly tanulságokkal szolgáló kisregény meggyőzheti az olvasót, hogy Halász Péter a nyugati magyar irodalom elsővonalbeli, — illetve ha kivesszem az „öregeket”, a kilencedik évtizedében járó Márait! — legjobb regényírója. És írói magatartásában példásan tisztességes is (nem úgy, mint némely írók, kik évtizedeken át vallott elveiket most egyszerűen „szögre akasztják”), ő nem sandít se jobbra, se balra, sőt nem kéredezkedik föl minden áron a hazai publikálás saroglyájába sem, — hü csak önmagához, önnön lelkiismeretéhez és írja az életét, az életünket, a nagy Pázmány szavait kölcsönözve: „úgy szól, amint szíve-járása vagy”. Igaz író írhat-e másként? Szamosi József

Ujváry-Griff kiadás. Titurelstr. 2. D-8000 München 81. — A könyv ára DM 22,—.

ború utáni újrendezésben ezt a gyalázatot. A három balti állam, bár névleg önálló szovjet köztársaság mindegyik, népi megsemmisítése óriási léptekkel halad előre. Mindhárom államnak a népessége színejavát, fiatal férfiakat és nőket, tömegesen elhurcolták Szibéria munkatáborai-ba, ahonnan 20—25 év után sem engedték vissza hazájukba. Ezekben az államokban az orosz lakosság száma akkor nem ért el 5 %-ot sem. Ma az orosz lakosok száma 35—40 % között van. Félhivatalos és magántitkozások állandóan mennek Moszkvába a három balti kultúrállam rabsághantartása miatt. De mi ez, amikor a Szovjetunió hivatalos tiltakozásokat, pl. a NATO részéről, az UNO részéről, vagy az Emberi Jogok Ligája részéről, a füle mellett enged el?

Ez is egy nagy adósság a szabad nemzetek számláján a többi középeurópai és főleg ázsiai népek letiprása mellett.

Az eztek különben a finnekkel együtt finn-ugor nép, egyik legközélebbi nyelvrokaink. Ők maguk is ezt tudják és sokra értékelik.

FELHÍVÁS

Idén harmadszor rendezik meg a genfi magyar akadémiai napokat, amelynek tárgya ezúttal: a „Magyar reformkísérletek”. A találkozó időpontja: 1983 június 17—19-ig, Nagy Imre és sorstársai kivégzésének 25. évfordulóján. — A részletes program rövidesen elkészül. Érdeklődők az alábbi címhez forduljanak: Dr. Luka László, 4 Ave. Bertrand, CH-1206 Geneve.

Újdonság! Megjelent!

Szamosi József:
ALMAIM ÁRNYÉKA
 (Száz vers 1982 — 1934)

A szép kiállítású könyv ára
 DM 20,—, vagy \$ 10,— + portó.

Megrendelhető a kiadó címén:
Aurora, Oertlinweg 4
D-8000 München 90

Hazai figyelő

A Szent István Társulat 136. közgyűlésén „A zarándokló magyarság” címmel előadást tartott Lékai László bíboros-érsek. Történelmi áttekintést nyújtott az ősi magyar zarándokjárásról. Otthon és külföldön nagy visszhangot váltott ki előadásának az a része, ahol II. János Pál pápa őszi ausztriai látogatásával kapcsolatban a következőket mondotta: „Tudjuk, hogy szeptember 9–10 között a bécsi Katolikus Napokon a pápa is résztvesz és elzarándokol Máriacellbe”. — A búcsújáróhely történelmi ismertetése után ezeket mondotta: „A máriacelli kegytemplom hat kápolnája közül legjobban kiemelkedik a Szent László tiszteletére emelt kápolna. Ebben nyugszik Szelepcsényi György primás; köporsója fölött ott láthatjuk térdeplő szobrát. Címerében jelmondata olvasható: „Semper et ubique idem” — „Mindig és mindenütt ugyanaz”. 1683-ban ő maga 50.000 rajnai forinto! adományozott Bécs felszabadítására. — Szándékunkban van egy emléktáblán megörökíteni Szelepcsényi primás bőkezű segítségét Bécs felszabadításához. Mégpedig azt a történelmi jelenetet, amikor Bécs felszabadítása után 1683 októberében a párkányi győzelemmel Esztergom is felszabadult és a város egyedül megmaradt istenházában, a Bakócz kápolnában, a hitbuzgó Sobiesky János lengyel király s hadvezér elkezdte a hálaadó Te Deum-ot énekelni. Ugyancsak a Szent László kápolnában nyugszik a tragikus sorsú Mindszenty József bíboros hercegprimás... Ezzel a mélyen katolikus gyökerekből felsarjadó segítőkész lengyel-magyar barátság érzésével zarándokolunk el júniusban II. János Pál pápával Csensztóhovába s a többi lengyel búcsújáróhelyre...”

Ez volt az első eset, hogy Lékai László bíboros hivatalosan és nyilvánosan emlékezett meg teljes nevén nagy elődjéről, „a tragikus sorsú Mindszenty József bíboros-hercegprimásról”. Az is érdekes, hogy júniusban II. János Pál pápával a „segítőkész lengyel-magyar barátság zarándokol el” Csensztóhovába, de nem szól arról, hogy Máriacellbe is. — Más oldalról értesültünk arról, hogy a bécsi jubileumi napokon megjelenő magyar püspöki kar tiszteletét akarja tenni Máriacellben is.

★

„Hazánk felszabadulásának 38 éves évfordulója” — a Pázmány Péter Hittudományi Akadémián március 25-én. — Csak azzal a megfontolással tudunk megnyugodni a hasonló „felszabadulási évfordulók” magyar és egyházi megünneplésébe, hogy otthon ez már kötelező rutin kérdése. — De belenyugodni nem tudunk abba, ha ott püspök, professzor, dékán a jövő magyar papi generáció előtt ilyen kijelentést tesz: „Hazánk felszabadulása a német megszállás alatt” — de ugyanakkor el kell hallgatnia, hogy ugyanolyan, ha nem súlyosabb, szovjet megszállás árán, amely a mai napig tart... — Aztán. „Egyház és Állam viszonyának rendezése az egyház és állam szétválasztása irányában haladt és valósult meg! Megszüntek az egyház kiváltságai”. — Ez úgy hangzik, mintha a szónok hinné is, amit mond és örülne, hogy megszüntek a kiváltságok. De félrevezet, mert azt nem mondhatja el a felnövő fiatal papi generáció előtt, hogy ez a „szétválás” és „kiváltság-megszűnés” nem szabadságjogot jelent az egyház számára, hanem azt, hogy nem cselédje, de rabszolgánője lett az ateista magyar rendszernek, amely szí-

gorúan előírja neki, hogy kit, hol és hogyan pasztorálhat, taníthat hittanra, vehet fel kispapnak, stb. stb. Annak szívből örülünk, hogy a gyűlést a Szózáttal kezdték és a Himnusszal fejezték be.

★

Az „Építő bíboros” címmel március 24-29-ig a budapesti Horizont filmszínházban mutatták be Lékai László bíboros-érsekről készített portré-filmet.

★

II. János Pál pápa mindegyre figyelmeztet, hogy „váljék szenvedélyévé papságunknak a hitoktatás”. Január folyamán a budapesti teológiai napok egyikén tisztába akartak jönni a helyzettel: Hogy is állunk a hazai ifjúság pasztorálásával? Megdöbbentő megállapításra jutottak: a magyar katolikus pasztoráció a 15—25 éves magyar katolikus fiataloknak csak 0,98 %-át érinti. A többi kapcsolatba se jut vele. Ennek szomorú következményeiről néhány adat: a 19 éven aluli lányoknak a házasságkötés idején már 55 %-a terhes. Az elváltaknak 30 %-a erre a tényre vezet vissza a házasság szétbomlását.

Az igazságügyi minisztérium megállapítása szerint a fiatalok között 67,4 %-a családban él. Lesújtó ítélet a magyar családi életre. Az 1981-es vizsgálatok eredménye igen szomorú. Budapesten alig van iskola, ipari tanuló intézet, nevelőintézet, ahol nem volna állandó visszaélés kábítószerrel és szeszitalokkal. — A magyar 15—25 éveseknél a leggyakoribb halálok: öngyilkosság.

★

Az 1981-es magyar statisztikai évkönyv legszomorúbb adata: 1981-ben Magyarországon hivatalosan 82.000 terhességmegszakítást végeztek. — Ez egy közepes nagyváros összlakossága. Ezzel kapcsolatban jegyzi meg az „Új Ember”: „Milyen nagy nemzeti gyászt tartanánk, ha valamilyen katasztrófa szedett volna ennyi áldozatot... Csak az Isten a megmondhatója, hány magyar ház falait veri ki nemcsak a talajvíz sötét, dohos foltja, hanem a meg-nemszületett gyermekek vére...”

★

Márciusi számunkban adtunk hírt a kanadai magyarok akciójáról: az otthoni abortusszal szemben kibocsátott 1 millió magyar újszülöttvédő záróbélyegről. De mit használnak ezek a záróbélyegek, ha otthon elzárt betonfalakba ütköznek magyar fiatal nők és férfiak részéről, amellyel elzárkóznak az élet igazi értelmétől, örömeitől és tartalmától: a családtól. — Nyugat-németországban (60 millió lakos) szintén 80.000-en felül van az állami engedéllyel és segédlettel végzett művi elvetélések száma. De hány más életforrásból táplálkozik ennek a nagy népnek az életfolyama? Ezrével és tízezérel jönnek vissza Szovjetországból, Keletnémetországból, Erdélyből stb. a népi német családok. Életerős családok, kétszámjegyű gyermekesekkel. Magyarországról pedig a nyomorult, stagnáló tízmilliószámú számból egyre csak menekülnek kifelé százával a magyar fiatal házaspárok és családok. Erdélyben, a Felvidéken, a Délvidéken még jobban pusztul fajtánk, Tatárjárás, Mohács, Trianon — mi ezekhez a milliók veszteségeihez képest. És mit ér a mi kintről jövő hangunk, ha otthon az illetékesek, főleg az egyháziak, hallgat-

CSerkészélet

A GÖDÖLLŐI JAMBORÉE EMLÉKTÁBORA

Már jelentettük, hogy a Magyar Cserkészszövetség emléktáborral ünnepli az idén az 1933-as gödöllői világborboree 50. évfordulóját, 1983 augusztus 6—10 között Fillmoreban.

Nagy lendülettel folynak a táborszervezés munkálatai, melynek irányító bizottsága: Bodnár Gábor úv. elnök, dr. Chászár Ede külügyi vezető és Jánbor Lajos, a Sík Sándor cserkészpark elnöke.

A találkozóra nem csak a Gödöllőt megjárt, Magyarországon vagy nagyvilágban élő magyar cserkészek hivatalosak, hanem mindazok az idegen cserkészszövetségek és egyes cserkészek is, akik mint vendégek szintén „ott voltak” ötven évvel ezelőtt.

A Külügyi Osztály legutóbbi tájékoztatója igen szórakoztató stílusban sorolja fel az emléktárgyakat, amelyeket gyűjtők és emlékezni akaró cserkészek a nyári emléktáboron megszerezhetnek. Lesz a cserkészboltban árvalányháj, emlékjelvény, levelezőlap-sorozat, régi jamborre-újság hasonló kiadásban, övcsat, fokos, bélyeg és sok más. Bemutatásra kerül a gödöllői táborról 1933-ban készített riportfilm is.

Július folyamán Calgary közelében (Alberta tartományban, Kanadában) lesz a 15. világborboree. Onnan is várjuk a Sík Sándor cserkészparkba a Gödöllőre emlékezni óhajtókat.

A Magyar Cserkészszövetség
Sajtóosztálya

SZÖGEDI PAPUCS ÉS ZÖLD NYAKKENDŐ

„Gyere rózsám Szögédre, ott a világ közepe...”

...és valóban jöttek is Európa minden sarkából a magyar fiatalok, hogy megismerjék azt a gyönyörű várost, melynek a Tisza a „főutcája”.

Ősi magyar földön, az Őrségen, varázsolták elénk ezt a világhírű várost, és nem sokára visszhangzottak a Felsőőr-i modern diákokthoz falai a jó szögedi kiejtéssel énekelt alföldi daloktól.

Az idei húsvéti regőstáborról van itt szó, amit úgy mint az elmúlt években, Burgenlandban, Ausztriában tartottak meg az Európai Kerület magyar cserkészei és amelynek ismét oly nagy sikere volt, hogy az osztrák rádióriporterek egész héten ott nyúzsogtek (még a reggeli tornát is felvették hangszalagra!).

120 cserkész, közöttük 3 délamerikai, tíz napon keresztül ismerkedhetett meg az Alfölddel, elsősorban Szegeddel. Konthur Marika, aki e tábor rendezője és lelke, egész népművészeti tudását, hangját és türelmét adta, hogy maradandó és élő képet nyújtson a gyerekeknek erről az értékeken oly gazdag tájról. Szintén remek előadásokat tartottak Msgr. Valentin Géza pápai prelátus, dr. Juhász László és dr. Deák Ernő, kik színes beszámolóikkal bővítették a hallgatók történelmi és földrajzi tudását. Köszönet illeti a különböző munkacsoportok cserkészvezetőit, amiért oly nagy szeretettel továbbították szaktudásukat. Az ő irányításukkal minden cserkész szinte művészként érezhette magát, amikor a színpadon elszavalta a „Szép Ilona” balladát, színes népviseletben eltáncolt egy tápéi ugróást, vagy keze alatt megszületett eredeti faragású káskavarokánál. Itt meg kell említeni a máris népszerűvé vált „Pendely” együttest, amely eredeti népi hangszerekkel és éles „kurjantásaiikkal” olyan hangulatot teremtett, mint egy falusi lakodalmon.

A fentiek bemutatására a búcsúest három órás műsorában került sor, amit a környék magyarjai könnyes szemmel, de az osztrák vendégek is nagy lelkeséssel néztek végig. Felsőőr és Alóör lakossága ugyanis már előzőleg megismerkedhetett a cserkészek ügyességével és leleményességével, amellyel a húsvéti magyar szertartásokat tették változatosabbá és bensőségessé.

Végül is, bár első helyre kívánkozna, megemlítem azt, aki nemcsak mindezt lehetővé tette, de aki vasárnap hajnalban becsempészte a szobákba a csokoládétojá-

sokat, húsvéthétfőn legelsőnek locsolta meg a lányokat és még a „Disco” dobhártya-repezető zenéjét is kibirta, csak hogy együtt lehessen az ő szeretett cserkészével; egyszóval Kölley Gyurkabának köszönhetjük, hogy együtt lehettünk, hogy jól érezhettük magunkat és hogy ilyen élménydús napokat élhettünk át. Kérjük a jó Istent, tartsa meg számunkra sokáig, hogy még számtalan magyar fiatal megtalálhassa ezt a közösséget, ahol az Isten-, haza- és felebaráti szeretet mutatja az irányt életünkben.

Retezár Mónica cst., Bécs

NYÁRI „GÖDÖLLŐ” EMLÉKTÁBOR

A Magyar Cserkészszövetség európai kerülete örömmel hirdeti meg nyári nagy cserkész táborát, a kastli magyar gimnázium közelében, Mennerbergen.

Az idei tábor középpontjában a híres GÖDÖLLŐI JAMBORÉE 50 éves jubiluma áll. Erről emlékeznek cserkészeink!

A tábor időpontja: 1983 július 24-től augusztus 6-ig.

Jelentkezni lehet a cserkészcsapatok útján vagy szórvány cserkészeinknek a kerület központjában: Oberföhringer Str. 40, — 8000 München 81. Telefon (0 89) 98 26 37—38.

Kiscserkészeink tanyázását (6—9 évesek) a Kastl melletti BARNHOFBAN tartjuk.

Magyar zarándoklat Fatimába

Első magyar királyunk, ISTVÁN, szenttéavatásának 900. évfordulója alkalmából az európai magyar lelkészek 1983 okt. 10—14-re zarándoklatot hirdetnek meg Fatimába.

Az utazás — Zürich—Lisszabon — repülővel lesz. Csatlakozás más országokból is lehetséges.

Érdeklődni és jelentkezni a körzeti magyar lelkésznel, vagy ahol nincs magyar pap, közvetlen az utazási irodánál lehet. HAVAS-VOYAGES (Képegy Tibor) 4, rue du Sauvage. F-6800 MULHOUSE. Magyarul is lehet írni.

A zarándoklat programját később közöljük.

† Ölvedi János

Lapzártakor ért bennünket a lesújtó hír, hogy Ölvedi János, politika: közíró, újságíró, ápr. 22-én Münchenben váratlanul elhunyt. 69 éves volt. Már diákorában aktívan részt vett a felvidéki „Prohászka Körök” munkájában, a Felvidék egy részének visszatérése után egy ideig Budapesten a Felvidéki Minisztériumban dolgozott. Közben a Szekfű Gyula által szerkesztett „Magyar Szemle” folyóirat és más fővárosi lapok állandó munkatársa. Emigrációs életének javát — több mint negyed századot — a müncheni Szabad Európa Rádióánál töltötte irodalmi- művészeti rovatok szerkesztőjeként. Utolsó szívdobbanásáig imádott szülőföldje, a magyar Felvidék népének szolgálatában munkálkodott, éppen most készítve elő a cseh-szlovákiai magyar kisebbség helyzetéről, problémáiról, megpróbáltatásairól írt tanulmányait összegyűjtő könyvének („Nappogatókozás”) megjelenését. Hátramaradt hozzátartozói, barátai, volt kollégái megrendülten búcsúztak tőle a müncheni „Nordfriedhof” temetőben. A gyászszertartást Békést Gellért, a Katolikus Szemle főszerkesztője végezte. Ölvedi János lelkiüdvéért az engesztelő szentmiséldozatot dr. Harangozó Ferenc mutatta be a St. Georg templomban.

Szamosi József

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Linz: Hármak keresztelése: 1983 márc. 5-én a szentkeresztsgben részesült Kiss János és Csizmadia Margit három gyermeke: **Anna Mária, Diana és Balázs.** — Az Úr áldása kísérje életútjukat!

Házasság, Petres György és Muzsnai Rozália 1983 febr. 19-én esküdtek örök hűséget egymásnak. — Gratulálunk!

BELGIUM

Brüsszel: Halálozás: Henrotin Maurice (írói nevén: René Dax) (73), a Magyar Ház nagy jótévedője, 1983 márc. 5-én elhunyt, temetése 9-én volt; — **Mme Zigo** szül. **Szabó Erzsé** (56) márc. 9-én meghalt, márc. 11-én temették; — **Keszler Adélt** (83) márc. 31-én temették. — Isten volt hitük és reményük.

NÉMETORSZÁG

Augsburg: Elsőáldozók: 1983 ápr. 10-én Augsburgban: **Nusser Christa** és **Jager Szaniszló;** — Königsbrunnban: **Tamaskó Mária;** — Krumbachban: **Bagi Renáta;** — ápr. 17-én Stettenhofenben: **Németh Andrea** és nővérkéje **Magdolna** ugyanott nagycsüörtökön; — **Biczók Heidi** ápr. 24-én Dillingenben. — A kis ünneplő ünnepelekednek az Eucharisztikus Krisztus megtartó kegyelmét kívánjuk!

München: Születés — Keresztelés: **Bárczy Éva Christina, B. Péter** és **Völzing Gisela Radolfzellben** 1982 okt. 4-én született kislányát, 1983 jan. 29-én keresztelték Hornban; — **Pintér Ferdinánd-Nándor, P. Pál** és **Edit** fia, szül. 1983 márc. 23-án, 1983 ápr. 17-én Münchenben részesült a Szentkeresztsgben. — Isten áldása kísérje életútjukat!

Halálozás: Szódy István 74 éves korában 1983 márc. 14-én Bad Feilnbachban elhunyt; — **Dr. Schlamp Gusztávné** szül. **Novák Sigríd Mária** 66 éves korában márc. 3-án Münchenben meghalt; temetése márc. 9-én volt München-Nordfriedhofban; — **von Zahoránszky Pálné** szül. **von Novák zu Kelecsény Piroska**, 90. életévében feb. 7-én Eglingen meghalt, temetése márc. 28-án volt ugyanott; — **Neu Mária** Bruckmühlben, **Welding Hans** Prierben elhunytak; — **Adorján**

Mária Griesbachban meghalt; — **Koszorú Attila** 53 éves korában 1983 jan. 20-án Münchenben meghalt. — Az Úr adjon nekik örök nyugodalmat!

Regensburg/Lorenzen: Születés és Keresztelés: Drégely Isabel Mária Anna, Dr. med. Drégely György és Dr. med. Drégely Elisabeth, szül. Stocker kisleánya, 1983 jan. 23-án. — Az Úr áldása kísérje életútját!

Fr. Magó István Bódog iskolatestvér Szatmárnémetiben (Satu-Mare, Erdély) életének 88. évében, szerzetesi hivatásának 72. évében, rövid sznvedés után 1983 január 19-én meghalt. Ugyanott temették. — Nyugodjék békében!

OLASZORSZÁG

Velence-Mestre: Keresztelések: **Robbo Renato** és **Szjártó Ildikó** első gyermeke, **Tiziana**, jan. 16-án; — **De Rose Corrado** és **Balogh Mária** második gyermeke, **Alessio William**, jan. 30-án **Bolognában.** — Isten éltesse őket!

Róma: Halálozás: özv. Muraro Giovannin szül. **Benyák Mária** feb. 14-én 86 éves korában meghalt. — Nyugodjék békében!

SVÁJC

Lausanne: Horváth Tibor, genfi lakos, életének 53. évében, hosszas sznvedés után **Montana-ban (VS)** 1983 ápr. 15-én visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetése Genfben volt. — Nyugodjék békében!

A keresztsg szentségében különleges módon Isten gyermekei és az Egyháznak tagjai lettek Genfben (St. Boniface kápolna) 1983 ápr. 2-án: **Koch Andrea Susanne, K. Wolfgang** és **Ilona** gyermeke; — **Mercz Verorika Éva** és **Mercz Marianne Ágnes, M. László** és **Ilona** gyermekei.

A házasság szentségét szolgáltatták ki egymásnak **Simon Imre** és **Szokola Rózsa** Monthey-ban (VS, Closillon kápolnában) 1983 ápr. 9-én. — Mind a Krisztusban újszülötteknek és szüleiknek, mind pedig az új házastársaknak sok örömet, boldogságot, Istennek különleges kegyelmét kívánjuk!

BORBÁNDI GYULA:

Emlék Pusztá Sándorról

Én személyesen csak a fiatal Pusztá Sándort ismertem. Mái is emlékszem arra a jelenetre, amikor először jelent meg közöttünk, egyetemista fiatalok között, a Széchenyi Szövetség Kecskeméti utcai helyiségében. Már nem tudom, hogyan került közénk, a társadalmi kérdések, elsősorban az agrárszegénység iránt érdeklődő főiskolások közé, akik formailag a legalitás keretei között, de lélekben és szellemben határozott ellenzékiességben és forradalmi hevületben éltünk, mélységesen idegenkedve mind a kormányzat konzervatív gondolkodásától, mind a Németország felől fúvó új szelektől. Lehet, hogy elnökünk, Halász Géza hozta közénk, lehet, hogy valaki más ötlete volt meghívása, de lehet, hogy magamagától jött, megérezve és felismerve, hogy ebben a körben az ő szellemével rokon fiatalok gyülekeznek. Minket minden más áramlatnál jobban és határozottabban a népiség vonzott. Pusztá Sándor azonnal otthon érezte magát.

Ő akkor valamivel a harminc alatt vagy a harminc körül volt, mi nyolc-tíz évvel fiatalabbak. Nemcsak azzal hódított meg minket, hogy népből jött népi gondolkodású pap volt, hanem külsejével is. Magas, karcsú, jóarcú, ruganyos léptű férfiként arra teremtett, hogy különösen a nők rajongjanak érte. Előadásainak sikere mögött a kellemes fellépése okozta jó benyomás is érezhető volt. Persze, nemcsak az, hanem kitűnő versmondó képessége és verseinek sza-

valhatósága. Templomi prédikációi is vonzották az embereket. Jól emlékszem, hogy egy alkalommal, már a háború alatt, a lakásomhoz közel fekvő Szent Család templomban prédikált. Sármány Ferenc plébános mondta a misét. Pusztá Sándor már azzal is feltűnést keltett, hogy — akkor tábori lelkészként katonai szolgálatot teljesítvén — tisztí zászavoly-egyenruhában jelent meg, mondanom sem kell, hány női szemet vonva ezzel magára. Ha akkor szokás lett volna a templomi taps, bizonyára az fogadta volna, amikor a szószékre lépett. Szépen, kicsit somogyias hanglétjével beszélt. Somogyi számozására büszke volt, mindenütt eldicsekedett vele, hogy hol született és mily nagyon szereti szülőföldjének népét, tájait, szokásait. Valamikor a múlt esztendőben hangszallagról meghallgattam egy budapesti rádiós prédikációját. Ezt már az öregedő Pusztá Sándor mondta, de szövegén és hangján átsütött a fiatalkori hit és hevület, az értelem szülte megszállottság, amely harmincas éveiben is oly imponáló volt benne.

Amikor először találkoztunk, nevén kívül csak keveset tudtunk róla, de minél többször szerepelt körünkben, annál kíváncsibbabb lettünk munkáira. Huszonegy éves korától jelentek meg versei: kitűnő orgánumban, mint az Élet, a Vigilia, az Új Idők és amit mi népiek mindennél többre értékeltünk, a Kelet Népeben. 1941-ig nem kevesebb, mint nyolc kötete jelent meg, némelyik már válo-

gató és van közöttük egy művészeti tanulmány is. Az első verseit publikáló költőt Kállay Miklós már emlegette a Nemzeti Újságban, de írt róla Rónay György, Bartalis János, az erdélyi Kiss Jenő és mindenekelőtt Móróc Zsigmond, kinek elsősorban népi hangulatú tájversei tetszettek.

Bennem a fiatal Pusztá Sándor képe él. Nem tudom magam elé képzelni, ahogyan öregkori képén láttam egyszer, testesen, nehézkesen és görbe meggyafotójával a kezében — ahogyan egy versében írta. És az idők múlásán az is elgondolkodtat, hogy sírjánál a pályatársak nevében búcsúzó **Balassy László** „Sándor bácsiként” emlegette. Nekem a jövőben is az marad, aki negyvenvalahány évvel ezelőtt volt: a déceg, elegáns, lobogó hajjú, nők bálványja ifjú Pusztá Sándor.

Egy diák a volt tanárjáról

A harmadikban kerültem osztályába, az egykori 2 a-ból. Mi „újak” mindjárt egy nagy családban éreztük magunkat, melynek atyja, **Török tanár úr** volt. Latin- és történelem órái ép olyan emlékeztetésekké maradtak valamennyiünk számára, mint osztályfőnöki órái. Nála éreztük, hogy az „élet számára” tanulunk. Az egykor szokásos „klasszikus memoriterek” mellett megtanultuk a Pater nostert, Ave Mariát s a Veni Sanctét is. És nemcsak Cicero-t, Livius és Tacitust olvastuk, hanem a latin Szentatyákat is. Név- ill. születésnapunkon „jogunk” volt nem felelni, s az osztály-mérkőzéseken ott volt ő is a „drukkolók” között.

A rendek s közöttük a Piarista Rend sorsa 1948 után ismeretes. Ebben az időben arra kért engem meg egyszer levélben: imádkozzam érte, hogy „usque ad sanguinem” kitarthasson. Aztán következtek a sznvedés évei, a váci fegyházban. Visszaemlékezései erre a szomorú korra sohasem történtek haraggal. Ellenkezőleg: meghatódva emlékezem szavaira, melyekben élete kegyelmekben leggazdagabb idejének nevezte a börtönben töltött éveket. Az utóbbi évek érettségi találkozásán, már személyesen is résztvehetett. Volt osztályával kapcsolatai soha meg nem szűntek: tanítványai feleségeit s unokáit is névszerint ismerte. Az OMC 25 éves jubileumán **László püspök** azt mondta, hogy az összes könyvek között, melyeket **Török atya** kiadott, az ő „élete könyve” a legszebb és legtanulságosabb.

Nádor Feri

Csonka-honból — Nagy hazából, Jó honfitársak, figyelem!
Welzheim-Erdő magyar kincseit „Pál-kolbászt” hogy adhatná el: Szükség volna V(au) — W(é)h-buszra, Bedford-ra vagy Mercire, Böblingen-ek „új” piacán Kofanéni mindennapi kenyere! Ajánlatot kétezerig Alanti címre kérek én: (TÜV legyen még használható, vagy nem lejártó az idén!)
E. F. H. Postfach 1422, 7030 Böblingen
Telefon (0 70 31) 27 68 80

M E G H Í V Ó

A Burgkastl-i Magyar Gimnázium szülői tanácsa szeretettel meghívja a szülőket és az iskola minden berráját, az 1983 május 22-én, pünkösdvassárnap 19.30 órakor, Kastl-ban rendezendő ISKOLA-SZÜLŐK BALJÁRA.

Külön meghívjuk az iskola minden volt diákját is. — Magyar zenekar, tombola, quiz és vidám műsor, a diák-színpad szereplésével.

Hideg-meleg eletek, italok, á la carte. Helyszín a Gasihaus zum „ForsthoF” (Ruder-Saal) diszterme.

Belépődíj: DM 10,—. Érettségiző diákjainknak díjtalan.

T A J É K O Z T A T Ó

A burgkastli Magyar Gimnázium jelenleg hivatalban lévő szülőitanácsának mandátuma az 1982/83-as tanév végével lejárt.

A tisztújító közgyűlés 1983 márc. 12-én megtörtént. Az 1983/84-es és 1984-1985-ös tanévekre választott Szülői Tanács tagjai:

Gaál Sándor	Németország
Dr. Károsi István	Németország
Kerkay Lászlóné, Emese	USA
Kovács Sándor	Németország
Dr. Lőrincz Gábor	Németország
Dr. Tóth Gedeon	Németország
Trnavec Mihály	Németország

Póttagok:

Agárdi István	Németország
Nagy Imre	USA
Solymár Lászlóné	Németország
Szabó Frigyes	Németország
Szöts Ambrusné	Németország
Dr. Szücs Szilárd	Németország
özv. Tanka Mártonné	Hollandia

A választóbizottság és szülői tanács nevében Trnavec M'hály, elnök

Kedves Magyar Testvéreim!

A kiscserkészanya (Bärnhof) kéri segítségédet: Szükségünk lenne (működő): villanyfűtőhely, jégszekrény, mosógép, konyhaszekrény, mosogató, játék, ágynemű és minden olyanra, amire már nincs szükséged (főzőedények, porcelán — tányér, bögre, stb.).

Leadható Gyurkabánál: Oberföhringer Str. 40, 8000 München 81, 1983 május 26-ig. Köszöni a kiscserkészanya parancsnoka **Magdinéni**

ZARÁNDOKLAT SIEBENEICHBE

Május 23-án, Pünkösdhétfőn kilenc és fél tíz óra közt az alpnachi állomáson gyülekeznek a magyarok, hogy zárt menetben, elmélkedve, imádkozva az egy-óra járásnyira fekvő Siebeneichbe zárándokoljanak. Az itt tartandó ezévi istentisztelet megemlékezni kíván népünk nagy mártírszínját 25 éve történt áldozatáról, — azon reményben, hogy a névtelen sírok ápolását a hozzátartozók számára Budapesten engedélyezik.

Nagy örömeinkre szolgál, hogy protestáns testvéreink közül többen jönni készülnék Siebeneichbe.

A pünkösdi programot ez évben is közös ebéd zárja, amelyre mindenkit szeretettel vár a

Lucerni Magyar Egyesület Vezetősége és a Lucerni Missziós Tanács

Bakonyszombathelyen, a főutcán 1200 m² területen épült manzárdtetős hétszobás ház téglagarázzsal és kerttel eladó. Tanacsaháza, iskolák, üzletek, orvos közvetlen közelben. — Németországban egy kisebb házért cserélhető is. — Érdeklődni: **Ilona Fehér, 70 Clearfield Ave., Bethlehem, Pa 18015, USA. — Telefon 868—8035.**

Melegsívű fiatalasszony (30/168), házias és szorgalmas, ezúton keres féltve gyermekének szerető apukát, magának intelligens, családszerető társat, akivel együtt vállalják az élet terheit és örömeit. Fényképes leveleket „Tartalmas élet” jelígre a szerkesztőségbe kér.

A NUMISMATICA HUNGARICA ERDÉLYI SZOROZATA

3. 1982. Erdélyi VÁGY

- a) Ag 925, 925-ézüst-garas, tükrőfényes PP proof, 38 mm ø, ca. 24 g. — á DM 105,—
b) bronz, 90-bronz garas, patinával/patinated, 38 mm ø, ca. 24 g. — á DM 35,—

Megrendelhető:
Numismatica Hungarica
Postfach 73 03 02
D-6000 Frankfurt/M 73, BRD

OTTHON-HÁZ

Magyar vagy magyarszármazású nyugdíjasok vagy nyugdíj előtt állók részére öröklakásokat (ált. 1 szob., fürdő/wc, főzőfülke) tervezünk finanszírozunk és építünk Budapesten. Orvosi felügyelet és kiszolgáló személyzet biztosítva lesz. **Érdeklődés: ASG, Frauentorgraben 3, 3500 Nürnberg, Telefon (09 11) 22 34 55.**

Teológiai és Sporttudományi szakfordító magyar-német és német-magyar, valamint erdélyi honfitársaim számára román-német és német-román hiteles fordításokat vállal

Sinka Ádám

törvénytudományi okirattal rendelkező és tolmács. — Németországban tanácsadás állampolgári és menekültügyi kérdésekben. — Cím: **D-7512 Rheinstetten 1, Lindenstr. 16.** Telefon: 0721-518661, délután 17-órától.

A '82-től megváltozott új „Gépjárművezetői vizsga kérdései” magyar nyelven, DM 45.— áron kapható: Dr. L. Deák, 8000 München 70, Johann Clanze Str. 43.

Gyorsan, jól és mégis olcsón fordít és hitelesít a német állam elismert tolmácsa és fordítója: August Lévai, Lehnsgrund 38, 4300 Essen 1. Telefon: 0201 / 711-582.

Spanyolban MAGYAR ÜDÜLŐTERV + ZARANDOKUT FATIMÁBA!

Egy szobás, minden komforttal ellátott Benidormi lakások (5) bútorral **Costa Blancán** (legjobb klíma, víz 25 C fok) DM 30.000,—ért eladók. Egészévi bérbéradás megoldható, magyar gondnok!

Május-júniusban (10-g) autókaráván indul Kölnből. Egyidejűleg, elegendő jelentkező esetén Benidormi zarandokút a portugáliai **Fatimába**. Kérésére ismereteket küldök. — **Kubinyi, Ölbergstr. 35, 5000 Köln 41, Tel.: (02 21) 46 54 41.**

Még kapható

JUHÁSZ LÁSZLÓ
A HÉTTORONYTÓL KUFSTEINIG

— Magyar rabok idegenben — című, 200 oldal terjedelmű, új könyve, korabeli dokumentációkkal, valamint a

„BURGENLAND“

történelmi útikalauz

második, javított kiadása.

Mindkét könyv megrendelhető **DM 25,—** áron, a szerző címén: Bülowstr. 10, D-8000 München 80

TAKÁCS

Fleisch & Wurstwarentrieb GmbH Dorotheenstr. 4 — 7000 Stuttgart 1 MARKTHALLE, Stand - Nr. 74—76 Telefon (07 11) 24 31 04

Ezennel rendelék izletes csemegeárút Takácstól:

Cikk-szám	Az áru megnevezése	DM/kg	kg
101	Friss kolbász	16,—	
102	Füstölt kolbász	18,—	
103	Disznósajt, paprikás	11,—	
104	Disznósajt, borsos	11,—	
105	Hurka, májas-rizses	10,—	
106	Hurka, véres-rizses	10,—	
107	Véreshurka zsemelével	10,—	
108	Füstölt véreshurka	12,—	
109	Bácskai májashurka, papr.	12,—	
110	“ “ papr. nélkül	12,—	
111	Debreceni, friss	16,—	
112	Paprikás krakkói	15,—	
113	Krakkói paprika nélkül	15,—	
114	Fokhagym. vadászfelvágott	17,—	
115	Lengyel sonkafelvágott	22,—	
116	Tiroli felvágott	17,—	
117	„Kulen“ Paprikaszalámi	24,—	
118	Paprikás abálszalonna	13,—	
119	Füstölt oldalas	13,—	
120	Füstölt szalonna	13,—	
121	Fehér szalonna (6 cm)	12,—	
122	Finom sonka	21,—	

Jobbíz a TAKÁCS-árú — Saját készítmények! — Nettóárak! A szállítási költségeket hozzászámítjuk. Szállítás utánvétellel.

HIRDETÉSEK

Az **Ujváry-Griff Verlag**, Titulstr. 2, D-8000 München 81, értesíti kedves üzletfeleit, hogy **1983 május 15-től június 15-ig** szabadságon lesznek

Svájcban élő 71 éves, özvegy nyugdíjas, természetet kedvelő, nemdohányzó, nemalkoholista, keresi Svájcban vagy Vorarlbergben élő egyedülálló, melegszívű, intelligens hölgy ismeretségi. Fényképes válaszlevelet „Virradat” jelígre a szerkesztőségbe kér.

Hallott-e már a Magyar Naplóról? Szeretné megismerni? Kérjen mutatványszámot. — **Magyar Napló szerkesztősége** P. O. Box 771, Station „A”, Toronto, Ontario, Canada.

Nyargaljon az örökös nyárban, Floridában (USA)! — Szepek szobák és apartamentek várják Önt közel a tengerhez, a város központjában. Irjon információért: **Westchester magyar motel**, P. O. Box 822, **Daytona Beach, Florida 32015, USA** Tel.: 904-67 1418.

Melyik NSZK-ban letelepedett honfitársam válassza a „Szakkezeltség-Biztonság” jelígre a szerkesztőségbe, vagy direkt **(U 7 3 1) 27 68 80** telefonon egy gondterhelte anyának? — Reáliskolát végzett, szakkereskedelmibe (Berufskolleg I.) járó, magyarul is beszélő, nagyon szorgalmas, ügyes, tanulékony fiam részére kereskedelmi-, ipari- vagy technikai-szakmai tanulmányhelyet keresek az 1983/84-es évre.

Egyetemi tanulmányaimat a műszaki egyetemen és az orvostudományi egyetemen végeztem. Vállalok műszaki (gépészeti) és orvosi szakfordításokat **magyar-ról-németre és német-ről magyarra.** A Német Szövetségi Köztársaság elismert tolmácsa és fordítójaként vállalok azonoskivű általános jellegű fordítást, tolmácsolást és tanácsadást állampolgársági, bírósági és egyéb ügyekben. — **August Lévai, 4300 Essen 1, Lehnsgrund 38. Telefon (02 01) 71 15 82.**

RUPP LÁSZLÓ hites törvénytudományi fordító, vállal fordításokat **magyar-ról-németre és német-ről magyarra.** — **Postfach 162, D-8000 München 1 - Telefon (089) 3 00 21 62**

DIÓSZEGHY TIBOR, hites tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar, Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít. — **Daimlerstr. 249. D-4040 Neuss. Tel.: (021 01) 54 13 17.**

„TÉTÉNY” **Ungarische Spezialitäten**

Inh.: **O. BAYER**

Kreitmayerstr. 26 - D-8000 München 2

Telefon (0 89) 19 63 93

	DM
Alföldi Olaszrizling I.	5,30
Alföldi Kékfrankos I.	5,30
Abasári Rizling 0.7	6,30
Debrői Hárslevelű	6,30
Badacsonyi Kéknyelű	6,80
Badacsonyi Szürkebarát	6,90
Soproni Kékfrankos	6,60
Villányi Burgundi	6,90
Hajósi Cabernet	6,90
Boglári Olaszrizling	6,30
Boglári Kékfrankos	6,30
Boglári Cabernet-rosé	6,30
Tokaji Aszú 4 puttonyos	14,50
Tokaji Aszú 3 puttonyos	12,50
Vilmos körtepálinka	24,50
Császárkörte	19,50
Kecskeméti barackpálinka	27,—
Cseresznye pálinka	24,50
Szilva pálinka	21,50
Kosher Szilva pálinka 0.8	32,—
Hubertus	21,—
Beverage Bitters (Unic.) 1 lit.	32,—
Beverage Bitters 0.5 lit.	17,—
Pick szalámi	kg 25,—
Csabai	kg 23,—
Gyulai	kg 21,—
Süli debreceni	kg 16,—
Süli kolbász	kg 17,—
Kalocsai tarhonya	1/2 kg 3,30
Nagykoktatésza	1/2 kg 3,50
Paprika káposztával 0.7 lit.	4,40
Hegyes erőspaprika	4,40
Hegyes csípőspaprika	4,40
Bogyoszlói paprika	4,10
Házikolbász	kg 18,50
Disznósajt	kg 12,50
Véres-, májashurka	kg 12,50

— Üvegárút is szállítunk! —

RÓMÁBA UTAZÓ MAGYAROK számára sok hasznos és szükséges tudnivalót tartalmaz a 20 oldalas RÓMAI MAGYAR TÁJÉKOZTATÓ

P. Salamon Z. László kapucinus atya, az Itáliában ideiglenesen tartózkodó (zarándok, turista, menekült) magyarok lelkesze összehallgatásában ebben az évben negyedik alkalommal jelenik meg. Ingyen kapható a Szent Péter bazilika előcsarnokában levő soknyelvű információs szolgálatnál (a bazilika főkapuján belépve jobbra) naponként de. 9.30—12.00 és du. 3.30—5.00 óráig.

Megtudjuk belőle, hogy a nyári időszak idején énekes magyar szentmise van szentbeszéddel minden kedden reggel 9 órakor a Szent Péter bazilika új magyar kápolnájában, Szt. Péter sirja közelében, és minden pénteken du. 3 órakor a Szt. Callixtus katakombában, magyar nyelvű vezetéssel egybekötve mind a bazilikában, mind a katakombában. Megtudjuk azt is, hol és hogyan lehet ingyenes belépőjegyet kapni pápai szertartásokra és audienciákra, hol lehet olcsóbban vásárolni képeslapokat, albumokat, kegytárgyakat; hogyan lehet résztvenni Assisi-i zarándoklaton; hol lehet magyar nyelven felvilágosítást kapni. Egyéb hasznos tudnivalókat is közöl a római közlekedésről, stb.

FIGYELEM!

Az „Életünk” új előfizetési ára 1983. januárjától: **Egyes szám ára egy évre DM 18.—, tengerentúltra légi-póstával DM 28.—.**

Kérjük előfizetőinket az előfizetési díjat lehetőleg postcheckkontónkra, tengerentúlról pedig a bank útján, hanem eurócsékkon utalják át, mert a banklevonás igen nagy.

Megjelent!!!

A BEFEJEZETLEN FORRADALOM - 1956

Ez a tanulmánykötet egyedülálló írásokat tartalmaz az 1956-os magyar forradalom előzményeiről, lefolyásáról, történelmi jelentőségéről, kiegészítve eddig ismeretlen fényképek és dokumentumok közreadásával. A kötet szerzői: **Csonka Emil (†), Dénes Tibor, Gosztanyi Péter, Juhász László, Kabdebó Tamás, Kocsis Gábor, Oltványi László, Révész László.**

A Svájci Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Kör (SMIKK) kiadása, Zürich, 1982. A nyugati magyar művészek reprodukcióival illusztrált 244 oldalas könyv ára fűzve 30,— sFr / 15,— \$ + portó.

Megrendelhető: **SMIKK-VERSAND** Postfach 87, CH-8037 Zürich.

M. SZERDAY
METROPOLITAN VERLAG
Könyv és hanglemez

Szinnyey J.: Magyar írók élete és munkái I—XIV. köt.	Sfr.
Benedek I.: Semmelweis	15,—
Berkési A.: Barátok	17,—
Berkési A.: Siratófal	20,—
Berkési A.: Két regény / FB-86 és A 13. ügynök	27,—
Boros: Vendégségben öseinknél	31,—
Charrière: Pillangó	30,—
Cseres T.: Parázna szobrok	18,—
Boccaccio: Dekameron I., II.	39,—
Feuchtwanger: A csúnya hercegnő	13,—
Dienes: A honfoglaló magyarok	12,—
Füst Milán: Válogatott művei	18,—
Esszépanoráma I., II., III.	50,—
Hugo Viktor: A nyomorultak I., II.	62,—
Magyar elbeszélők 19. sz. I., II.	38,—
Magyar elbeszélők 20. sz. I., II., III.	48,—
Cs. Szabó L.: Közel s távol	21,—
Káma — Szutra	72,—
Zilahy L.: A Dukai család I., II., III.	81,—
Zoltán: Ég és föld között / Zichy Mihály élete	25,—
Tamási Aron összes novellái I., II.	39,—
Zola E.: Hölgyek öröme	16,—
Az ősi társadalom magyar kutatói	15,—
Veres P.: Balogh család története I., II., III.	35,—
Szabó Pál: Isten malmai	18,—
Orbán B.: Székelyföld	18,—
Szótárak, nyelvkönyvek, új- és antiquár könyvek nagy választékban!	
— Hanglemezek és teljes operák —	
— Nyugati kiadású könyvek —	

M. SZERDAY METROPOLITAN VERLAG Teichweg 16 — CH-4142 Münchenstein Telefon 061 / 46 59 02

Magyar-német hiteles fordításokat gyorsan és lelkiismeretesen elvőgez — színvonalas magyarországi társasutazásokat — STUDIEN-REISEN — szervez
Kérjen prospektust!
WILHELM DIVY,
Lindenstr. 50, 7990 Friedrichshafen 1. Telefon: 07541 / 71391

ÉLETUNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
8000 München 81, Oberfähringerstr. 40
Telefon: (089) 98 26 37.

Felelős Kiadó:
a Magyar Kat. Főlelkésziség.

Felelős szerkesztő:
Dr. Harangozó Ferenc,
Seelsorger.

Redaktion und Herausgeber:
die Ungarische Oberseelsorge,
8000 München 81, Oberfähringerstr. 40. Telefon: (089) 98 26 38.

Redakteur: Dr. Harangozó Ferenc.
Abonnement: DM 18,— pro Jahr und Exemplar; nach Übersee DM 28,—

ELŐFIZETÉS:

Az Életünk a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és 6 nál is kell előfizetni!

Tengeren túlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a Kiadóhivatal küldi az újságot.

Egyes szám ára egy évre 18.— DM, vagy ennek megfelelő valuta.

Tengeren túlra légi-póstával 28.— DM. Lapzárta: a hónap 18-án. — Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postcheckkonto: Nr. 606 50-803, Kath.

Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto: München.

Bankkonto: Bayer. Vereinsbank, Nr. 145857, Kat. Ung. Seelsorge „Életünk”

Druck: Danubia-Druckerei, Ferchenbachstr. 88. - 8 München 50.

Beilagenhinweis: Einem Teil dieser Auflage liegt bei: **Rundschreiben.** — A kiadvány egy részéhez körlevél van mellékelve.

ELŐFIZETŐINK ÉS HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket, átutalásokat nem bankkontónkra, hanem **Postcheckkontónkra** kérünk: **Kath. Ungarn-Seelsorge — Sonderkonto — München, Postcheckamt München, Konto-Nr. 606 50-803.**

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE! ●

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után tudunk közölni.

NEMZETŐR KÖNYVEK DM

Gombos Gyula: Igazmondók	20,—
Szoltsenyicin: Gulag I—II. Oroszból fordította Szenté Imre. Kötetenként	30,—
Fehérvári István: Börtönvilág Magyarországon, fűzve	21,—
Közi Horváth József: Magyarország és kereszténység 58-ban	6,—
Rozanich István: A másik partról (versek) fűzve	12,—
Tollas Tibor: Évgyűrűk (versek) vászonkötésben	15,—
Tollas Tibor verses magnokazettája	15,—
Dálnoki Veress: Magyarország honvédelme a II. világháborúban (3 kötet) vászon 90.—	
Megrendelhető a könyv árának beküldésével: Nemzetőr, 8 München 50. Ferchenbachstr. 88. címen.	

MAGYAR HENTESÁRÚI

VIKTOR PÁL

Lerchenstr. 29 - 7063. Welzheim
Telefon 0 71 82 / 67 36

	DM
1 kg. Kolbász magyar módra füstölt	16,—
1 kg. Kolbász friss magyar módra	15,—
1 kg. Debreceni vékony bélben	16,—
1 kg. Disznósajt, Baranyai ízű után	10,—
1 kg. Disznósajt, füstölt, magyar m.	12,—
1 kg. Balkán májas füstölt	12,—
1 kg. Balkán véres-májas, füstölt	10,—
1 kg. Májas vagy véres hurka sütni való magyar módra	12,—
1 kg. Fokhagymás vadász, m. módra	16,—
1 kg. Fokhagymás Tokaszalonna	12,—
1 kg. Angolszalonna. Baranyai mód.	20,—
1 kg. Hasaszalonna, füstölt,	12,—
1 kg. Fehér hátszalonna, 5-8 cm. magas	12,—
1 kg. Finom magyar hátsó-sonka füstölt, Baranyai ízű	20,—
1 kg. Császár-szalonna, füstölt	20,—
1 kg. Füstölt-oldalas, Baranyai m.	12,—
Tévedések elkerülése végett, közlöm, hogy minden árút Welzheimben sajátkezűleg gyártunk.	
Szállítunk utánvétellel, bárhova — Kanada és az Amerikai területekre kérjük előre fizetni. Postcheckamt. Stuttgart	
132-944-703.	